

Laiškai *Lietuviams*

ŠIAME NUMERYJE:

"Laiškų Lietuviams" dešimtmetis

Sveikinimai dešimtmečio proga

Kame glūdi tautos stiprybė?

Grąžino šinteriopa

"L. L." reikšmė išeivijoje

Stiprybė kuklume

Iš filmų pasaulio

TURINYS

Pirmasis dešimtmetis —	
Juozas Vaišnys, S. J.	35
Trumpi sveikinimai	39
Sukaktuvių diena (eil.) —	
Sonė Tomarienė	49
Stiprybė kuklume —	
Vytautas Kasniūnas	50
Skaitykime! —	
Alfonsas Grauslys	51
Dešimt metų —	
J. Vaišnora, M.I.C.	52
“L. L.” reikšmė išeivijoje —	
Dr. A. Baltinis	54
Kame glūdi tautos stiprybė —	
Simas Sužiedėlis	56
Gražino šimteriopai —	
Dr. P. Mačiulis	60
Iš filmų pasaulio —	
Dalė Koklytė	63

“Laiškai Lietuviams” — Tėvų Jėzuitų leidžiamas mėnesinis žurnalas.

Redaktorius—Juozas Vaišnys, S.J.

Admin. — Petras Kleinotas, S.J.

Redakcijos ir Administracijos adresas: 2345 W. 56th Street, Chicago 36, Illinois. Tel. REpublic 7-8400.

Letters to Lithuanians. Published monthly except July and August, when bi-monthly, by The Jesuit Fathers of Della Strada, Inc., 2345 W. 56th Street, Chicago 36, Illinois. Tel. REpublic 7-8400. Yearly subscription three dollars. Single copy 30 cents. Entered as second class matter at the Post Office at Chicago, Ill. Additional office of mailing in Thompson, Conn.

Viršelis ir vinjetės A. Kurausko Immaculata Press

“Laiškų Lietuviams”

dešimtmetis

V. Noreikos nuotr.

Laiškai LIETUVIAMS

1950 m. rugpjūtis (August) mėn. Vol. 1, No. 7

LAISKAS IS SVENTOJO MIESTO

per žmones, kad miltų gyvas ir vienas...
 „Jūs žinote, kaip milti, kaip milti...“
 „Dėvies vėra su tik šviesos...“
 „Dėvies vėra su tik šviesos...“

Laiškai LIETUVIAMS

1951 m. Sausio (January) mėn. Vol. 2

Saugokime savas tradicijas!
 Senėje ir naujieji pranašai.
 Kurioj Bažnyčioj tiesa?
 Meilė — kelias prie Dievo.
 Vaikas, religija ir šeima.
 Apgaulingas jaunuolio prieša.
 Kai gėris susipina su pikta...

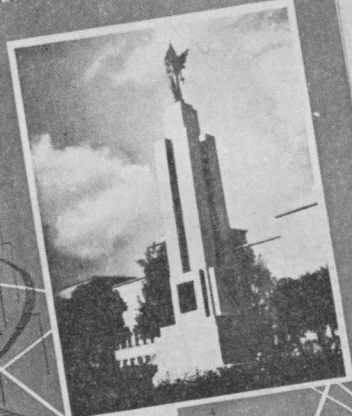
Laiškai LIETUVIAMS

1952 m. Liepos (July) - Rugpj. (August) mėn.
 Vol. 3, No. 7-8

Laiškai LIETUVIAMS

1953 m. Lapkričio (November) mėn. Vol. IV, No. 11

Laiškai LIETUVIAMS

1954 VASARIS (JER) VOL. V, NO. 2

Laiškai LIETUVIAMS

laiškai Lietuviams

laiškai Lietuviams

1955 m. BALANDŽIO MĖN.

Kitas nuotraukos...
 1955 m. BALANDŽIO MĖN.

Laiškai *lietuviams*

1960 VASARIS
(FEBRUARY)
VOL. XI, NO. 2

ŽINOKIME, JOG SPAUSDINTAS TAUTOS ŽODIS YRA TAUTOS IŠRAIŠKA, PAGAL KURIĄ YRA VERTINAMA VISA TAUTA, IR JOG TA IŠRAIŠKA KARTU YRA KASDIENINIS TAUTOS PENAS, NUO KURIO PRIKLAUSO JOS MORALINĖ IR NET FIZINĖ SVEIKATA. TEESIE MUMS SPAUSDINTAS ŽODIS ŠVENTAS IR TEGUL NIEKAS NEDRĮSTA JO NETINKAMAI PAREIKŠTI BE ATSAKOMYBĖS JAUSMO.

St. Salkauskis

MŪSŲ LAIKAIS LABIAU REIKALINGI TIESOS GYNĖJAI PLUNKSNA NEGU JOS SKELBĖJAI SAKYKLOJE.

Pijus X

IŠVARYKITE NEDORĄ SPAUDĄ IŠ SAVO NAMŲ, NORS JI LANKOSI NE ATVIRAI, BET KAIP ČIGONĖ, APSISIAUTUSI NESALISKUMO SKRAISTE.

K. Paltarokas

SPAUDA YRA ARTILERIJA, KURIOS ŠŪVIAI SIEKIA DAUG TOLIAU, KURIOS GRIAUDIMAS DAUG GALINGESNIS IR KURIOS SMOGIAMOJI JĖGA DAUG STIPRESNĖ NEGU PATRANKŲ.

P. Giordani

SPAUDA YRA VISOS TAUTOS MOKYKLA. MOKYKLOS AUKLĖJA TIK JAUNIMĄ, O SPAUDA AUKLĖJA IR MOKO VISĄ TAUTĄ.

J. Purickis

(Iš J. Prunskio "Rinktinių minčių")

ŠIŲ METŲ pradžioje suėjo lygiai dešimt metų nuo pirmojo "Laiškų Lietuviams" numerio pasirodymo. Vartydamas tą pirmąjį numerį, kiekvienas gali matyti, kad tai buvo tikras kūdikis: paprastas, kuklus, mažutis — tik aštuonių puslapių. Antrasis numeris jau buvo dvigubai storesnis — 16 puslapių. Tokio didumo žurnaliukas ėjo iki 1951 metų pabaigos. 1952 metais jis buvo padidintas iki 24 puslapių ir įvilktas į gražius viršelius. Nuo 1953 metų "Laiškai Lietuviams" jau pradėdami leisti 32 puslapių. Tokio didumo jie eina iki šiol.

Nors šio žurnalo išorinė išvaizda metai iš metų truputiuką keitėsi, bet jo turinys pasiliko tas pats. Kiekvienas numeris skiriamas tam tikslui, kuriam buvo pradėtas "Laiškų Lietuviams" leidimas: aplankyti su spausdintu paprastu ir nuoširdžiu žodžiu visus mūsų tautiečius, išsiblaškusius po įvairias pasaulio šalis ir padėti jiems susiorientuoti religiniuose, moraliniuose ir tautiniuose klausimuose, kurie kyla, susidūrus su naujais žmonėmis ir naujais papročiais.

Jau iš pat pradžių svarbiausieji šio žurnalo skyriai buvo: "Prie šeimos židinio", "Jaunimo paslaptys", "Rūpimieji klausimai". Taip pat buvo įvestas "Faktų ir idėjų" skyrius, vėliau pakeistas vardu "Idėjos ir žmonės". 1953 m. buvo pradėtos duoti ir svarbesnių filmų recenzijos, iš pradžių "Faktų ir idėjų" skyriuje, o vėliau įvestas atski-

ras skyrius, pavadintas "Iš filmų pasaulio".

Visuomet buvo stengiamasi palankyti glaudų ryšį su skaitytojais, nuolat prašant, kad jie patys keltų įvairias problemas ir siųstų redakcijai klausimus. Tie skaitytojų klausimai yra davę progos parašyti ne vieną labai aktualų straipsnį. Toki klausimai yra laukiami ir toliau, nes iš jų redakcija sužino, kuo skaitytojai domisi. Pradžioje daugiausia rašydavo tėvai jėzuitai, bet pamažu į bendradarbių eiles įsijungė ir daugelis pasauliečių, kuriems redakcija buvo ir bus nuoširdžiai dėkinga.

"Laiškams Lietuviams" pradžią yra davę T. J. Bružiko, S. J. 1947 metais pradėti leisti "Misijonieriaus laiškai", skirti Vokietijoje gyvenantiems tremtiniams. Kai dauguma tremtinių iš Vokietijos išemigravo, 1949 metais sustojo ėję ir "Misijonieriaus laiškai". Čikagoje susibūrę keli lietuviai jėzuitai jau anksčiau galvojo leisti kokį nors religinį ir kultūrinį žurnalą. Dabar, sustojus "Misijonieriaus laiškams", tas reikalas dar padidėjo. Buvo visokių pasiūlymų. Vieni manė, kad reikėtų leisti rimtą kultūrinį žurnalą, panašų į kitų šalių jėzuitų leidžiamus panašios rūšies žurnalus, pvz. "Civiltà Cattolica" arba "Stimmen der Zeit". Kiti sakė, kad būtų naudingiau leisti žurnalą, panašų į amerikiečių "Readers Digest". Vis dėlto, žinant kokio didelio pasisekimo buvo susilaukę "Misijonieriaus laiškai", buvo apsi-

Vos tik aprimus karo stichijai, keliavo po Vokietijos miestus ir žmonių sielų griuvėsius Tėvas Jonas Bružikas, S. J., ieškodamas ir sveikų ir sužalotų lietuvių sielų. Jį vedė sielų meilė, jis ėjo duoti sieloms tyro ir sveiko dvasinio maisto, kad po karo likusioje suirutėje jos nesuklystų ir neužsikrėstų minties bei elgesio negerovėmis. Sunku buvo jam visur suspėti, tad, norėdamas visiems padėti, pradėjo leisti "Misijonieriaus laiškus". Tai buvo kuklus leidinėlis, bet gimęs iš tyros meilės lietuvių sieloms ir iš uolumo jas išganyti. Jis nesistengė duoti "žmogiškos išminties žodžiu" (plg. 1 Kor. 2), o Dievo žodį, sujungtą su pačia kilniausia artimo meile. Užtat "Misijonieriaus laišku" tapo visų pamilti, užtai ir jų pradėta darba tebetęsia "Laiškai Lietuviams" iki šiol gyvuoja.

Dešimtmečio proga linkiu "Laiškams Lietuviams" augti savo turiniu ir visada vadovautis tuo pačiu tikslu, kuriam jie buvo pradėti: aiškiu ir tyru keliu vesti žmogų į Dievą.

Su nuoširdžia meile

Vysk. Vincentas Brizgys

spřęsta lyg ir tęsti tą T. Bružiko darbą, leidžiant paprastą, kuklų, bet drauge modernų žurnaliuką, pateikiant daugiausia visiems suprantama laišku forma įvairiausių dabartinio gyvenimo klausimus, nes šios rūšies leidinio mums labiausiai trūko. Taip ir gimė "Laiškai Lietuviams".

Pasirodžius šiam leidiniui, buvo visokių nuomonių: vieni jį gyrė, kiti peikė; vieni sakė, kad jis yra per žemo lygio, o kiti — kad per aukšto; vieniems jame keliamos problemos labai patiko, o kiti kai kurių klausimų neįprastu kėlimu stebėjosi ir net bandė leidėjų bei redakcijos pastangas pa juokti. Redakcijai visos tos nuomonės buvo labai įdomios, bet jos neužtemdė užsibrėžto tikslo ir neišmušė iš pasirinkto kelio. Juk visiems niekad

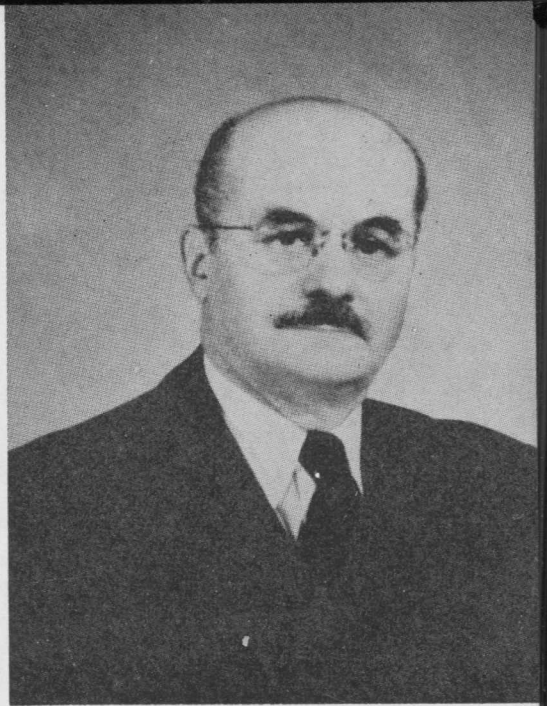
neįtiksi. Skaitytojų skaičius smarkiai augo ir net pradėjo konkuruoti su mūsų dienraščiais. Vėliau šis skaičius sumažėjo dėl įvairių priežasčių, bet gal daugiausia dėl mūsų tautiečių neprisi rengimo ką nors skaityti, tačiau vis tiek skaitytojų skaičiumi "Laiškai Lietuviams" pralenkia visus kitus lietuviškus žurnalus. Tai yra ženklas, kad mūsų pasirinktas kelias daugumai patinka.

"Laiškai Lietuviams" visuomet stengėsi drąsiai kovoti prieš visokias negeroves, nesvarbu ar jos pasireikštų lietuvių ar katalikų bendruomenėje. Kai kas tokį metodą laiko klaidingu ir sako, kad "blogas paukštis, kurs savo lizdą teršia". Bet mes atsakome, kad dar blogesnis yra tas paukštis, kurs suteršto savo lizdo neišvalo. Kai kurių

“Laiškus Lietuviams” skaitau nuo pirmo jų numerio. Juose randu šviesos, stiprybės ir suraminimo. Jie yra savos rūšies tautiniai - religiniai švyturiai, rodantieji kelią į sveiką bei pozityvų gyvenimą ir darbą.

Dešimtmečio sukakties proga “Laiškus Lietuviams” nuoširdžiai sveikinu ir linkiu jiems jėgų bei sėkmės tęsti toliau pozityvų darbą, skatinant tautiečius solidariam darbui ir rodant kelią į Lietuvos laisvę.

Petras Daužvardis
Lietuvos Konsulas

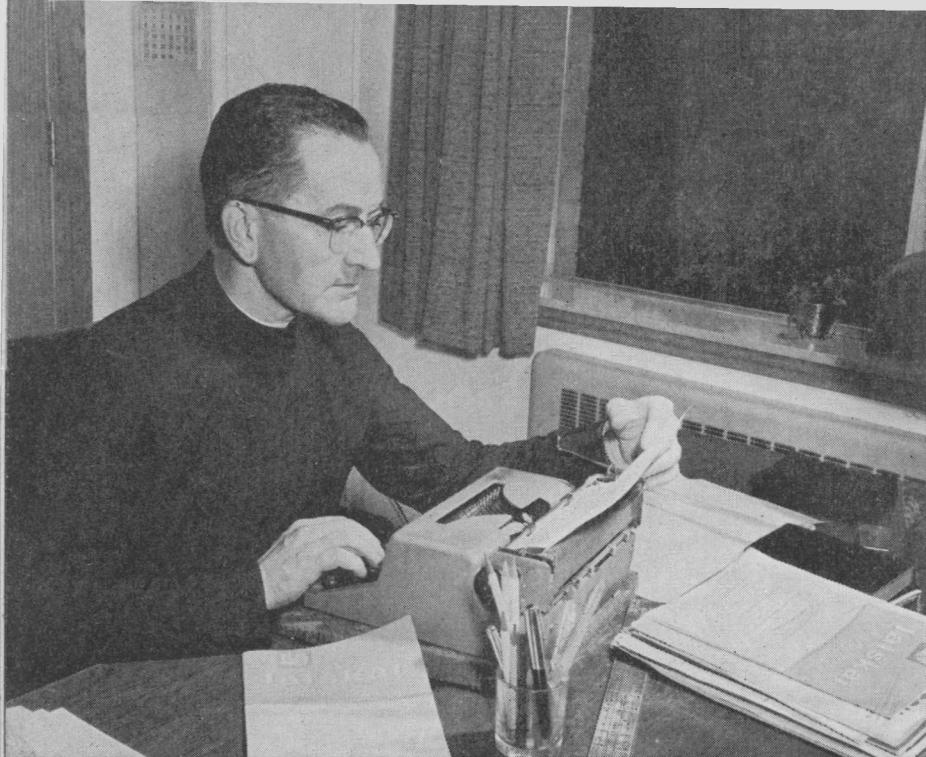

negerovių iškėlimas, mėginant rasti priemones joms pašalinti, nėra lizdo teršimas, bet valymas. Kartais mes paliečiame žaizdas ne tam, kad skaudintume, bet tik tam, kad gydytume, kaip teisingai paminėjo kai kurie mūsų bendradarbiai sveikinimo laiškuose šio dešimtmečio proga. Žinoma, tokiu keliu einant, sutinkama daug priešų, bet mes jų nebijome, nes žinome, kad priešų neturi tik tas, kas neturi principų.

Kai kuriems skaitytojams dabar labiau patinka “Laiškai Lietuviams” negu pradžioje. Sako, kad dabartiniai straipsniai esą rimtesni ir aukštesnio lygio. Kiti, priešingai, skundžiasi, kad dabar kai kurių straipsnių negali įkąsti, kad jie yra neįdomūs, neaktualūs, nuobodūs. Pasigendama kai kurių degančių šeimos ir jaunimo problemų, kurios tokiu įdomiu būdu būdavo nagrinėjamos pirmiau.

Pirmiausia norime pastebėti, kad mes stengiamės duoti įvairių straipsnių: ir sunkesnių ir lengvesnių. Kiekvienas gali pasirinkti tuos, kurie jam labiau patinka. Tačiau reikia pripažinti, kad dabar gal šiek tiek mažiau pasitaiko tų “degančių” problemų nagrinėjimo. Svarbiausia priežastis yra ta, kad patys skaitytojai lyg ir apsnūdo ir tų klausimų daugiau nekelia, redakcijai nerašo ir neklausia patarimų.

Esame labai dėkingi visiems skaitytojams, bendradarbiams ir rėmėjams už jų pagalbą pirmojo dešimtmečio metu, ne mažesnės pagalbos iš jų tikimės ir toliau. Ypatingai dėkojame Visagaliui už Jo palaimą ir įkvėpimą gerų minčių, tikėdamiesi, kad ir toliau Jis mūsų darbą laimins. Stengsimės eiti tuo pačiu keliu, tik dar drąsiau, dar energingiau rodydami savo broliams lietuviams kelią į tiesą, gerį ir grožį.

Tėvas Juozas
Vaišnys, S. J.,
"Laišku
Lietuviams"
Redaktorius.

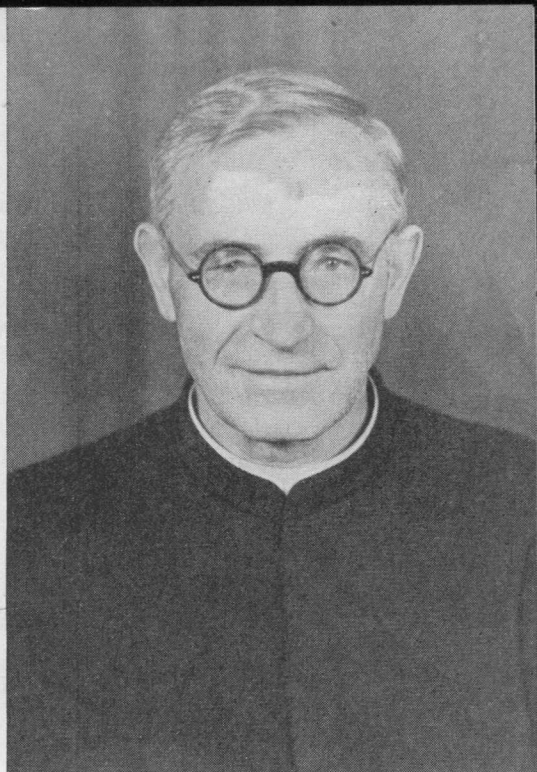
("Chicago Tribune"
nuotr.)

"Laiškų Lietuviams" redakcija ir leidėjai yra labai nuoširdžiai dėkingi visiems, atsiuntusiems savo sveikinimus ir įvertinusiems visas pirmojo dešimtmečio pastangas, norint šį žurnalą vis tobulinti ir labiau pritaikyti skaitytojų dvasiniams reikalams. Esame labai dėkingi visiems bendradarbiams, rėmėjams ir skaitytojams, su kuriais šio praėjusio dešimtmečio metu esame lyg suaugę į vieną šeimą, siekiančią to paties tikslo.

Ši jubiliejinį numerį iliustruome kai kurių artimesnių savo bendradarbių nuotraukomis, bet tai yra toli gražu ne visi, kurie to yra užsipelnę. Nemėginame čia išskaičiuoti visų, kurie savo straipsniais mums buvo didžiausia pagalba. Jų pavardes galima matyti, pavarčius visus praėjusius šio žurnalo numerius. Labai nuoširdžiai dėkojame visiems, kurių pavardė bent kartą pasirodė "Laiškų Lietuviams" puslapiuose. Tikimės, kad ir toliau savo straipsniais bei savo idėjomis jie stengsis padėti broliams lietuviams.

Dėkojame ir dailininkams, Vladui Vijeikiui, Jonui Pilipauskui, seselei Mercedes ir Algirdui Kurauskui, rėdžiusiems "Laiškus Lietuviams" gražiais viršeliais ir meniškoms vinjetėms. Ypatinga padėka priklauso Nekaltai Pradėtosios Marijos seselėms Putname, ypatingai spaustuvės vedėjoms, seselei M. Anetai ir seselei M. Apolinarai, kurios įdėjo daug širdies ir kruopštumo, kad "Laiškai Lietuviams" taip švariai ir šventadieniškai atrodytų, kuo labai gėrisi mūsų skaitytojai. Dėkojame ponui J. Kumpai, kuriam teko labai sunki pareiga linotipu surinkti jau dešimt "Laiškų Lietuviams" tomų. Negalime likti

Tėvas Jonas Bružikas, S. J., 1947 m. Vokietijoje pradėjęs leisti "Misijonieriaus laiškus" ir juos redagavęs, padedamas Tėvo Petro Dauginčio, S. J., iki 1949 metų.

nepadėkoję ir rūpestingiems klišių dirbėjams — Capitol Photo Engravers (7223 Stony Island Ave., Chicago).

Pasitikėdami Visagalio palaima ir mūsų skaitytojų bei bendradarbių nuoširdumu, drąsiai žengiame į antrąjį dešimtmetį. Stengsimės dar labiau tobulėti, dar labiau atjausti ir suprasti savo tautiečių dvasines problemas, pasiryžę visiems, kiek galėsime, padėti. Labai trokštumėm, kad kiekvienas lietuvis išsitikintų, jog šis naudingas ir būtinas darbas — "Laiškų Lietuviams" leidimas ir redagavimas — nėra vien Tėvų Jėzuitų, bet visų lietuvių vieningų pastangų vaisius.

"Laiškų Lietuviams" Redaktorius, Gerb. Tėvas Juozas Vaišnys, S. J. 1959 m. gruodžio 9 d. man rašo:

"Ateinančių metų pradžioje sukanka 10 metų, kai eina "Laiškai Lietuviams". Tą sukaktį bent kukliai paminėsime. Vasario mėnesio numeris bus skirtas tam tikslui. Jį iliustruosime kai kurių mūsų bendradarbių fotografijomis ir į jį įdėsime įvairių asmenų pasisakymus bei kritišką įvertinimą. Iki sausio mėn. 1 dienos laukiu ir Jūsų gražios fotografijos su keliomis mintimis, įvertinančiomis "Laiškus Lietuviams". Juk Jūs esate, jeigu jau ne tėvas, tai bent senelis šio žurnalo, kuris išsivystė iš Jūsų leidžiamų "Misijonieriaus laišku".

Hm. Ką čia padarius? Gražios fotografijos iš pasenusio žmogaus ir didžiausias artistas nepadarys, o kad "tėvas" ar bent "senelis" šio žurnalo būčiau, taip pat nesijaučiu turįs pretenzijų.

Teisybė. Dabartinio "Laiškų Lietuviams" administratoriaus broliuko Petro Kleinoto prikalbintas, leidau Vokietijoje tremtiniais "Misijonieriaus laiškus". Man apleidus Vokietiją, juos toliau tęsė Tėvas Petras Daugintis, S. J. Tačiau anų "Misijonieriaus laišku" su dabartiniais "Laiškais Lietuviams" nė nesulyginsi. Anie buvo labai kuklūs, mažučiai, neilustruoti ir vos keturių puslapių didumo, o dabartiniai "Laiškai Lietuviams" jau yra tikras, gražus, didelis ir labai įspūdingas žurnalas.

Aš pasiilgęs šio žurnalo laukiu. Jame randu daug naudingų pamokymų. Jame rišamos ir aiškinamos įvairios gyvenimo problemos. Jaunimas jame randa, kaip rinktis gyvenimo pašaukimus. Taip pat labai praktiškai ir nuodugnai yra aiškinami painūs moterystės klausimai. Visa eilė žymių mūsų laikų rašytojų "Laiškuose" labai įdomiai gvildena šių laikų aktualias problemas, o pats redaktorius išsamiai ir imponuojančiai aiškina skaitytojų siunčiamus klausimus.

Tuose "Laiškuose" yra pilna pavyzdžių iš gyvenimo, įvairūs įvykiai ir istorijos duoda mums suprasti, kaip reikia elgtis ir ko vengti, kad gyvenimas būtų įprasmintas ir pasiektume šiame pasaulyje bei anapus laukiamą laimę.

Dėl to, švenčiant "Laiškų Lietuviams" 10 metų sukaktį, linkiu, kad šis įdomus ir labai naudingas mėnesinis leidinys pasiektų kiekvieno, bet kuriam pasaulio krašte gyvenančio, lietuvio namus ir būtų jam neatskiriamas gyvenimo draugas bei ramintojas sunkioje ir tolimoje nuo pavergtos Tėvynės kelionėje. Leidėjams linkiu ištvermės ir kantrybės, kad nepailstų taip naudingame darbe.

Misijonierius **JONAS BRUŽIKAS, S. J.**
Urugvajus, Pietų Amerika

D. G. Kun. Juozui Vaišniui, S. J.

Brangusis,

Kadangi "Laiškai Lietuviams" švenčia savo pirmąjį dešimtmetį, negalima nepraleisti šios progos, nepasveikinus to vertingo mėnesinio žurnalo redaktorius ir administratoriaus. Nuoširdžiai sveikinu Tėvus Jėzuitus — žurnalo leidėjus. Sveikinu visus, kurie deda pastangas, kad šis žurnalas būtų meniškai redaguojamas. Siunčiu \$100 išreikšti savo linkėjimus, kad ir toliau "Laiškai Lietuviams" teiktų tą dvasinį peną, kurs yra taip reikalingas šiais įvairių klaidingų filosofijų laikais.

Dieve, padėk Jums Jūsų sunkiame darbe!

Jūsų brolis Kristuje,
PREL. L. J. MENDELIS

Gerbiamasis Redaktoriau,

Sunkų ir erškėčiuotą kelią yra praėję visi lietuviškos išeivijos laikraščiai ir žurnalai. Tas kelias nebuvo lengvesnis ir Jūsų redaguojamiems "Laiškams Lietuviams". Tačiau ryžtas ir ištvermė jau vainikavo pirmąjį šio žurnalo dešimtmetį gražiais darbais ir derlingais vaisiais, kurie stiprins Jus ir toliau skintis takus į lietuviškas širdis ir ten skiepyti krikščioniškuosius ir tautinius idealus. Kova dar nebaigta, laimėjimai — negalutiniai, bet tikime, kad "Laiškai Lietuviams", įžengę į antrąjį dešimtmetį, dar spartesniais žingsniais eis į naujus laimėjimus ir, nugalėję visas kliūtis, formuos lietuvius išeivijoje tobulais krikščionimis ir ištikimais savo tautos sūnumis.

Žengiantiems į antrąjį dešimtmetį "Laiškams Lietuviams" linkiu "Draugo" redakcijos vardu geriausios sėkmės ir Dievo palaimos didžiųjų idealų siekime.

Jūsų KUN. PR. GARŠVA, M.I.C.

"Draugo" moderatorius

"Laiškai Lietuviams" tai, tur būt, pirmas lietuvių žurnalistikos istorijoje taip aukštos klasės religinis periodinis leidinys, išsilaikęs ištisą dešimtmetį ir vis tobulėjęs, užkariaujās naujas simpatijas lietuvių visuomenėje, mielai skaitomas mūsų šviesuomenės, net ir nekatalikų.

L a i š k a i suponuoja kažką privačiai intymaus, laukiama aktualaus, kuo šis žurnalas ir pasireiškia. Žurnalas yra L i e t u v i a m s ne tik savo gryna kalba, bet ir savo giliai lietuviška dvasia, gausiomis savų dailininkų iliustracijomis, sava poezija, svarbiausia — savo patriotiniu turiniu ir mūsų religinių tradicijų puoselėjimu.

"Laiškai Lietuviams" atspindi redakcijos vispusišką išsilavinimą ir jėzuitišką sumanų sugebėjimą prie visų prieiti. Žurnalas aktualus suaugusiems ir nuoširdžiai atviras jaunimo problemoms. Jis pritaikytas vyrams ir savas moterims. Jis tiesus ir ryžtingas Evangelijos dvasios perteikėjas mūsų laikams, atskleidžiąs moderniąsias žaizdas ne tam, kad skaudintų, o kad gydytų. Jis atkakliai kovoja su mūsų laikų silpnybėmis ir neižeidžia mūsų dienų žmogaus. Jis supranta tremties problemas ir apima visus žmogaus ir žmonijos interesus bei uždavinius.

Jis leidžiamas lietuvių ir lietuviams ir savo kultūriniu lygiu pralenkia daugelio tautų tos rūšies žurnalus, leisdamas mums juo didžiutis pasaulio spaudos procesijoje. Jis pasako kritišką žodį apie Hollywoodo filmus ir, moderniai formuodamas lietuvių dvasios gyvenimą, yra ne tik prožektorius į amžinybę, bet ir dieviškų atspindžių bei tėvynės vaizdų televizija. Šio žurnalo pėdsakai liks gyvi dabarties lietuvių minty, širdy bei karaktery ir bus atžymėti mūsų ateities laikraštinių istorijoje.

KUN. J. PRUNSKIS

**Tėvas Bruno
Markaitis, S. J.,
produktyviausias
"Laišku
Lietuviams"
bendradarbis, iki
šiol parašęs apie
100 straipsnių.**

("Chicago Tribune"
nuotr.)

Mielas Redaktoriau,

"Laiškus Lietuvos" paseku mielai. Jų redakcijai jaučiu didelės simpatijos, kad laikraščiu sugebėjo duoti ir išlaikyti savitą veidą — pažangaus "šėimos laikraščio", gal dar tiksliau — lietuviškos šėimos laikraščio veidą.

Pažangaus idėjų ir formos srityje... Minties pasaulis yra dinamiškas, yra nuolatiniame tekėjime. Lygiai ir skaitytojo dvasia su savo domėjimosi ir priimlumo sugebėjimais. Pasekti religinių, socialinių, tautinių ir kt. idėjų tekėjimą, išryškinti laiku, kurios jų yra naujas šviesus laimėjimas, iš kitos pusės — padaryti jas priimtinas skaitytojui — toks, man rodos, yra "Laiškų Lietuvos" kelias. Bent tokį aš jaučiu iš paties laikraščio. Tai didelis ir sunkus laikraštiniškas menas. Bet jo vaisius yra džiuginantis: jis atitraukia skaitytoją nuo pigaus noro ieškoti sensacijų užkulisiuose, nuo liguisto noro dairytis į kitus su įtarinėjimais ir priekaištais.. jis savaime ima kelti skaitytojo intelektualinį lygį, įsąmoninti moralinius principus ir nusiteikimus jais praktikoje vadovautis, pratinti prie aukštesnio estetinio skonio.

"Laiškai Lietuvos" eina šiuo keliu, ir man rodos, vienintelis atpildas redaktoriui, kad savo darbo vaisius jaučia. Jam tegaliu linkėti — išverti, išverti tame pačiame pažangiam lietuviško, tikinčio, kultūringo žmogaus formavimo kelyje.

Savo ruožtu jaučiu ir didelę pagarbą leidėjui — Tėvams Jezuیتams. Kokią didelę misiją, tautinę ir religinę misiją, šiuo metu atlieka, leisdami spaudą, Tėvai Jezuیتai, Tėvai Marijonai, Tėvai Pranciškonai, Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys, — gal būt, teisingai tegalės išryškinti tik ateityje lietuvių išėivijos istorikas.

Jūsų **J. BRAZAITIS**

“Laiškai Lietuviams” švenčia dešimtmetį. Kaip greit, pagalvojau. Bet kai metu žvilgsnį atgal, juk ir mūsų daugumai, kurie čia naujakuriais vadina-mi, jau praėjo dešimtmetis, besivejant tą pirmąjį milijoną dolerių...

Tėvų Jezuیتų leidžiamus “Laiškus” su malonumu peržiūriu. Matau, kad ir mano žmona ir vaikai juos varto. Atseit, yra ko skaityti. O tai jau laikraš-čiui pati geroji atestacija. Ypač gerai, kad auklėjamąja prasme keliami ir patys intymieji klausimai. O apie juos kalbėti reikia, jei nenorim, kad gatvės nuotaika juos tvarkytų.

Iš praktikos žinau, kiek reikia įdėti darbo ir širdies, kad laikraštį žmo-nės ne tik paskaitytų, bet ir jo lauktų. Tėvui J. Vaišniui čia ir priklauso di-džiausias nuopelnas, o lietuviams Jezuیتams, kad sugeba tokį lietuvišką laik-raštį leisti.

Tikiuosi, kad antrame dešimtmetyje bus lengviau: ledai jau pralaužti. Tik būtų gera, kad skaitytojų šeima nemažėtų. Ir visi laikraštiniųkai dairyki-mės, kad iš jaunimo rankų lietuviškas laikraštis nekristų. Tada bus gerai.

Jūsų **BALYS GAIDŽIŪNAS,**

“Dirvos” redaktorius

“Laiškai Lietuviams”, sprendžiant iš žurnalistinės kertės, yra rimtas, sumaniai redaguojamas ir įdomiai vedamas laikraštis, apimęs visas gyvojo gyvenimo sritis, atsiliepiąs veik į visus jo pasireiškimus. Tai yra ne tiktai rim-ta, bet ir modernu.

Linkiu sėkmės.

J. KARDELIS,

“Nepriklausomos Lietuvos” redaktorius

Mielas Redaktoriau,

Visokių moderniojo gyvenimo vėjų veikiamas, nūdienis žmogus labiau-siai pasigenda minties — blaiviam reiškinių vertinimui reikalingo atramos stulpo. “Laiškai Lietuviams” ryškiai išsiskiria iš kitų mūsų religinių žurnalų tuo, kad nesistengia veikti žmogaus jausmų ar vien geruosius išpročius ugdyti, bet neša lietuviškajai visuomenei krikščioniškąją mintį, ateina patarnauti galvojančiam žmogui. Mintis yra “L. L.” stiprybė. Mintis buria bei sieja ir gausią jų skaitytojų šeimą.

**Brolis Petras
Kleinotas, S. J.,
"Laišku
Lietuviams"
Administratorius.**

Dešimtmečio proga "Laiškams Lietuviams" linkėčiau dar daugelį dešimtmečių tiesti pagalbos ranką pasimetančiam ir nešti sutvirtinimą apsišprendusiam broliui lietuviui.

Jūsų **DR. A. ŠAPOKA,**
"Tėviškės Žiburių" redaktorius

Mūsų tremties bei išėivijos spaudoje "Laiškai Lietuviams" užėmė sau priklausančią garbingą vietą. Kai daugumos laikraščių skiltys ilgai užsipildė ir tebėra užpildomos siaurais ir praeinančiais politiniais, partiniais bei kompetenciniais ginčiais, "L. L." pagrįstai susirūpino pačiu tremtiniu, jo dvasios veidu. Išties dešimtmetį suvargusiai lietuvio sielai svetur "L. L." buvo duota tikrai daug peno, išvalgių ir praktiškai atsakyta į daugybę jį kamujančių pasaulėžiūrinių klausimų. Malonu pažymėti, kad ir išoriniu atžvilgiu "L. L." yra padarę didelę pažangą ir šiandien skaitytojui prisistato tokiu pavidalu, kad juos ir šviesuolis, ir paprastas neakademinis spaudos skaitytojas mielai ima į rankas. Originalus žurnalo iliustravimo menas parodo redakcijos vis naujas bei įdomias inspiracijas ir kūrybinius užsimojimus.

Nuoširdžiai linkiu, kad "L. L." ir toliau eitų tuo aiškiu, pirmąjį dešimtmetį gražiai nutiestu savo keliu ir išsilaikytų užsibrėžtoje aukštumoje.

ZENONAS IVINSKIS

Jau eilė metų, kai "Laiškai Lietuviams" yra mūsų namų laukiamas svečias. Mes su žmona ir dukrele visuomet randame jo skiltyse straipsnių, kurie, liedsdami šių dienų gyvenimą, kartu paliečia ir mus pačius, pasakyčiau,

tą dvasinį gyvenimą, kuris dabarties dienose neretai būna pamirštas. Dėl šios priežasties žmogus tampa panašus į žuvį plekšnę, kuri, begulėdama jūrų dugne, prarado vieną akį ir pusę savo kūno. "Laiškai Lietuviams" labai efektyviai kovoja, kad žmogus nepasidarytų pusžmogiu.

Kaip dailininkas, aš labai džiaugiuosi, kad šioje kovoje už pilną žmogų ir lietuvių "L. L." kariauja visomis geromis priemonėmis. Gal vieni pirmųjų šios rūšies spausdinto žodžio bare "L. L." nesitenkino vien turiniu. Yra dėtos pastangos geram turiniui suteikti ir tinkamą formą. Parinkimas žurnalo formato, raidyno, viršelio, teksto laužymas ir švarus spaudos darbas buvo žurnalo leidėjų rūpestis, kad spausdintam lietuviškam žodžiui būtų atiduota reikiama pagarba. Toji pagarba, mano manymu, gali būti išreikšta, tik atidžiai prižiūrint spaudos darbą ir sielojantis žurnalo techniškąją pusę. Kiekvienam aišku ir suprantama, kad švenčių metu reikia švariau apsirengti ir susitvarkyti. Eidami į svečius arba jų laukdami, taip pat panašiai elgiamės. Tai yra ne kas kita, kaip mūsų pagarbos pareiškimas šventėms arba svečiui. Ne kitaip turi būti su svečiu, kuris mus aplanko.

"Laiškai Lietuviams" yra tas mielas svečias, kuris aplanko mūsų namus su pagarba mums, tos pačios pagarbos užsitarnaudamas ir sau. Jis mielas paimti į rankas, nes matai, kad atidžiai ir švariai parengtas. Ši išorinė arba forminė žurnalo pusė ir rūpestis jos pažanga yra ne kas kita, kaip spaudos kultūra. Todėl ne tik privalu, bet ir būtina, kad turinys ir jam skirti "namai" turėtų darnų estetinį ryšį. Spausdintas žodis paliks ateinančioms kartoms, kurios spręs apie mus iš mūsų palikimo. Reikia manyti, kad ir ateinančios kartos gerbs savus namus ir norės tokių pat svečių. Todėl "Laiškų Lietuviams" leidėjai labai taikliai aprenė savo sparnuotus žodžius, kurie turėtų lankyti ir pasiekti kiekvieną lietuvių. Kiekvieną lietuvių dar gyvą sąmonėje, bet taip pat ir užmigusį letargo miegu, kad jį pažadintų naujam gyvenimui.

Tad lėkite dainos,
Iš skausmo supintos,
Iš kaimo į kaimą
Pas jaunas, senus.

Paguoskite širdis
Nelaimių sutrintas,
Nušluostykit ašaras,
Kelkit jausmus.

(Vaičaitis)

Man atrodo, kad šie poeto Vaičaičio žodžiai labai artimi "Laiškams Lietuviams" ir jų leidėjų širdims. Jie man taip pat be galo artimi.

Jūsų V. K. JONYNAS

Dvasinio sukiužimo ir moralinio pakrikimo laikais "Laiškai Lietuviams" yra tikra atsvara ir priešstatas negerovėms. Jų šviesi, idealistinė ir pagau-nanti mintis yra itin reikšminga akivaizdoje demoralizuojančių jėgų, piktybi-

niai veikiančių žmogiškąją dvasią, siekiančių suvokti tikrojo gėrio, grožio ir tiesos apraiškas.

Išorinių kuklumu, prasmingu turiniu ir estetiniu apipavidalinimu pasižymėję "Laiškai Lietuviams" buvo ir liks didelis kultūrinis įnašas išvagotame mūsų gyvenime.

Dešimtmečio proga geriausi mano linkėjimai "L. L." redaktoriui Tėvui J. Vaišniui, S. J., Tėvams Jėzuitams ir visiems žurnalo bendradarbiams.

ANTANAS RŪKŠTELĖ

Laikraštis, kaip ir gyvybė, apšreiškia savo veikimu. Tik šiuo atveju jįnai yra grynai dvasinio pobūdžio, nes veikia mūsų mintis ir jausmus, prisideda prie žmogaus dvasinio formavimo. "Laiškai Lietuviams" tikrai verčia, neproporcingai savo kukliam vardui, gilią vidinės kultūros vagą lietuviškoje visuomenėje. Šiandien jie darosi visų kultūrinio bei dvasinio gyvenimo aktualijų veidrodis ir patikimas patarėjas auklėjimo bei jaunystės problemų sprendime. Tatai ypatingai svarbu šiame krašte, kur dvasinis gyvenimas yra nustelbtas visą žmogų absorbuojančios medžiaginės kultūros. Atminkime, kad ne viena duona žmogus gyvena!

Todėl galime tiktai trokšti ir linkėti, kad šis mėnesinis mūsų dvasios svečias eitų, kaip ir ėjęs, kartu su gyvenimu ir neaplenktų nė vieno lietuvių inteligento namų ateinančių savo amžiaus dešimtmetį.

DR. A. LIAUGMINAS

Šiais metais sueina lygiai dešimt metų nuo pirmojo "Laiškų Lietuviams" numerio pasirodymo. Tai yra graži sukaktis, ypač čia, išeivijoje. Lietuvių Veteranų Sąjungos Ramovė, Vilniaus Sąjungos Čikagos skyrius ir Buvusių Policijos Tarnautojų Klubo "Krivulė" vardu šios garbingos sukakties proga sveikiname "Laiškų Lietuviams" redakciją ir administraciją ir linkime ta pačia energija ir ryžtu tęsti toliau šį produktingą darbą. Geras spausdintas žodis yra didžiausias galiūnas kovoje už savo tautos laisvę ir gyvybę.

Kai Lietuvos kario ginklas 1795 m. tapo imperialistų sutriuškintas, tada kovą tęsė spausdintas žodis ir išėjo laimėtoju. Spausdinto žodžio entuziastai ir pasiryžėliai nė tada jo nelaikė pasipelnymo šaltiniu, bet buvo besąlyginiai pasiaukoję žmonės tarnauti savo tautai ir ginti jos laisvę. Kaip tik toki lietuviško žodžio entuziastai ir pasiryžėliai yra mūsų tautos dabartiniai dvasios vadai lietuviai Tėvai Jėzuitai, kurie pirmiausia ryžosi pastatyti spaudos žodžio rūmą — įsteigė religinio ir kultūrinio turinio žurnalą "Laiškus Lietuviams". Tik po to ėmėsi kitų kultūrinių rūmų statybos. Tai nepaprastai gražus ir reikšmingas darbas. Todėl ši sukaktis yra įpareigojanti kiekvieną lietuvių ne tik skaityti "Laiškus Lietuviams", bet šį darbą visomis jėgomis remti. Šia proga minėtų trijų organizacijų vardu siunčiu 30 dol. ir linkiu Tėvams Jėzuitams sėkmės.

POVILAS DIRKIS

Tėvas Anicetas
Tamošaitis, S. J.,
daug rašas
moderniais
ir aktualiais
klausimais.

Malonusis Kunige Redaktoriau,

Sveikinu "Laiškus Lietuviams", sulaukusius pirmojo dešimtmečio! Savo paprastumu kuklumu ir tolerancija tegyvuoja jėe ilgiausius metus! Gražiai ir sumaniai liedsdami ir gvildendami giliausius ir intymiausius mūsų gyvenimo klausimus, tesilanko "Laiškai Lietuviams" įvairiaspalvėse lietuvių pastogėse! Priimkite gilios pagarbos žodį.

JUOZAS MIKUCKIS

Dešimt metų atrodytų labai neilgas laiko tarpas, tačiau dešimtmetis gerokai prailgėja tada, kai į jį žiūrime išėivio — trentinio akimis. Tokiam žmogui daugelis aplinkybių laiką ilgina: nostalginis Tėvynės ilgesys, širdį skaudinanti pavergtos tautos kančia, brolių, seserų ir kitų artimųjų, pasilikusių ten arba ištremtų į Sibirą, vargas, ašaros ir pusbadis gyvenimas. Kaip sunku būtų ir mums, gyvenantiems svetimuose kraštuose, jeigu neturėtume lietuviškos spaudos! Mūsų dienos dar labiau prailgėtų ir Tėvynės ilgesys dar skaudesnis pasidarytų.

Tiesa, Amerikos lietuviai ir anksčiau turėjo savąją spaudą. Kai kurie jų laikraščiai dabar atšventė pusamžio sukaktį, kai kurie jau seniau tą sukaktį prašoko, o "Laiškai Lietuviams" tik pirmąjį dešimtmetį tepragyveno. Tai tik naujųjų ateivių padaras. Tačiau ar tai nereikšmingas žurnalas? Ir dar kaip! Tai labai reikšmingas, reikalingas ir naudingas išėivijos spaudos atstovas. Šiandien iš tikrųjų jau atrodo, jog būtų sunku beapsieiti be "Laiškų Lietuviams", to simpatingojo, turiningo, gražiai iliustruojamo ir itin estetiškai

leidžiamo žurnalo. Skaitydamas "Laiškus Lietuviams", žmogus atsigauni, dvasiškai pailsi ir apvaldai kasdienybės monotoniją.

Kaip nuolatinis šio žurnalo bendradarbis, dešimtmečio proga linkiu Redaktoriui, Leidėjams ir Bendradarbiams nepailsti, nepavargti, kad "Laiškai Lietuviams" ir toliau lankytų lietuvius, išsiblaškiusius plačiame pasaulyje ir lengvintų jiems Tėvynės ilgesio naštą bei žadintų viltis į šviesesnę rytojų, į Tėvynės laisvę ir dvasinį atgimimą. Dieve, Jums padėk!

PRANYS ALŠĖNAS

"Laiškus Lietuviams" seku nuo pat jų leidimo pradžios — nuo tų dienų, kada jis buvo kuklesniuose rūbuose ir kuklesnės apimties. Smagu buvo sekti jo augimą ir tuo džiaugtis, o taip pat tuo džiaugsmu pasidalinti ir su kitais spaudos puslapiuose. Tai buvo ne tik šio žurnalo, jo leidėjų ir redaktoriaus laimėjimas, bet ir visų lietuvių, nes ir jie buvo to tobulėjimo daliniai "kaltininkai". Šiandien, kai "L. L." gali lygintis su kitomis kalbomis išeinančiais panašios minties leidiniais, visų pastangos yra davusios užtarnautų vaisių. Žinoma, tobulėjimui ir šioje srityje nėra ribos, tad linkiu ir ateityje dar augti ir stiprėti.

Manau, jog "L. L.", švenčiant antrąjį dešimtmetį, bus galima pasi-džiaugti dar didesniais žurnalo laimėjimais. Jums, mielas Redaktoriau, linkiu stiprybės ir ištvermės nedėkingame spaudos darbe. Aš iš savo pusės pri-žadu kartas nuo karto patalkininkauti savo rašiniais.

Priimkite mano pagarbą.

Jūsų EDVARDAS ŠULAITIS

Didžiai Gerbiamas Redaktoriau,

Nuo Jūsų rašomojo stalo "Laiškai Lietuviams" lanko skaitytojus jau iš-tisą dešimtmetį. Be abejo, Jūsų jubiliejaus sveikintojai užsimins apie žurnalo padarytą pažangą, gvildens straipsnių tematiką bei pasigrožės meniniu žur-nalo apipavidalinimu. Primins Jums ir kai kuriuos trūkumus. Iš tikro, gal tik Jūs vienas pilnai suprantate tiek žurnalo pažangos kainą, tiek ne nuo Jūsų priklausančias trūkumų priežastis.

Šio jubiliejaus proga noriu atkreipti mūsų visų dėmesį į vieną tiesą. Be abejo, ir Jūs dažnai savęs to paties klausiate. Kiek gero atnešė šis žurna-las? Kiek suteikė šviesos, išsklaidęs abejones ir nežinojimą? Kiek iššaukė pastangų, jėgų ir stiprybės, siekiant krikščionybės bei lietuviybės idealų? At-sakymas glūdi ne žurnalo puslapiuose, bet skaitytojų sielose. Ne mums įskai-tyti jų paslaptis. Galime tik spėti, kad "Laiškai Lietuviams" paliko skaityto-juose pėdsaką. Žinoma, pėdsakai bus ryškesni, jei žurnalas ir toliau gvil-dens tai, kas skaitytojams šiandien aktualu: krikščionybės dvasinius turtus, šeimos židinio bei jaunimo problemas — lietuvių tremtinio buities rėmuose.

Tuo pačiu, tik dar labiau suintensyvinu keliu prieiti ir paliesti skaitytojų sielas nuoširdžiai Jums linkiu.

KESTUTIS TRIMAKAS, S. J.

Ši dešimtmetį "Laiškai Lietuviams" mums buvo malonus svečias. Kiekvieną mėnesį puošėsi šis žurnalas vis įvairesnėmis iliustracijomis, nepraradamas savo gražios ir skoningos formos. Jis nagrinėjo mūsų aktualiuosius klausimus. Tėvui ir motinai šis žurnalas tapo ištikimu palydovu, sprendžiant šeimos problemas. O jaunimui jis pasidarė tikras draugas, kuris stengėsi jaunimą suprasti ir ištiesti pagalbos ranką, jam atsidūrus naujose ir neįprastose tremties sąlygose.

Su džiaugsmu sveikinu "Laiškus Lietuviams", mininčius pirmąjį dešimtmetį. Linkiu sėkmės ir gausios Aukščiausiojo palaimos šiame kilniame darbe.

GEDIMINAS KIJAUSKAS, S. J.

SUKAKTUVIŲ DIENA

SONĖ TOMARIENĖ

Ar meni tuos laikus,
Kai per pievas, laukus
Nuskambėjus dainų sutartinei,
Su dainelių aidais
Ir šventais pažadais
I vainiką ir meilę įpynei?

Ar prisimeni vis
Tas užburtas naktis,
Kai be sapno su žvaigždėmis kalbėjai?
Kai naktimis žvaigždė,
O dienomis gėlė
Už akis tas aiškiau nežibėjo?

O svajų vakarai,
Kai pirmi pumpurai
Švelnaus ilgesio širdį pripylė,
Kai mėnuliu švitai,
Debesėliu skridai,
O gėlių klausinėjai, ar myli...

Kai žėrėjo sniegai,
Lyg sidabro žiedai,
Atspindėdami veidą žvaigždės,
Kai širdy atradai
Gėlę žydint žydrai,
Kurios niekad speigai nepalies...

Pasiliks su mumis
Atminimų naktis,
Irašyta į deimanto žiedą.
Paklausyki, širdie, —
Juk tai mudviem šiandie
Angelai danguje džiaugsmą gieda!

Kūdikiai gimus

AI daugelis mūsų prieš dešimt metų persikėlė gyventi į šį gražųjį palaimos kraštą, tarėsi galėsią kalnus versti mūsų tautinio bei kultūrinio darbo dirvonuose. Proto darbininkų daug, o ir pinigų kišenėse netrūko. Tad nenuostabu, jog ėmė gimti nauji laikraščiai, žurnalai, knygos.

Tada gimė ir Tėvų Jėzuitų leidžiamas žurnalas "Laiškai Lietuviams", kuris, pergyvenęs kelių žurnalų ir laikraščių laidotuves, švenčia savo gimtadienio dešimtmetį. Per tą trumpą laiką jis išaugo rimtu, brandžiu leidiniu.

Ka jis mums duos?

Geriausiai pažindami Tėvus Jėzuitus iš jų darbų mokslinėje, pedagoginėje bei spaudos srityse, išgirdę žinią apie planuojamą leisti naują žurnalą, daug kalbų ir kalbėlių pabėrėme, spėliodami, kam jis bus reikalingas ir ką jis mums duos, ką naujo įneš į mūsų gyvenimą. Ir kritikos, ir pranašysčių buvo daug ir įvairiausių.

Trenkė žaibu giedrioje dienoje

Nepaprasto sumanumo dėka pirmieji "L. L." numeriai pasiekė tokį didelį skaitytojų būrį, kaip, tur būt, nebuvo pasiekęs nė vienas kitas leidinys. Tarp tų tūkstančių buvau ir aš, kai gavau jį iš platintojų vasario 16 d. minėjimo metu ir spausdintas raidės ryte prarijau, nes turinyje buvo nagrinėjamos tos aktualiosios mūsų gyvenimo temos, kurios anksčiau nerado vie-

tos mūsų spaudoje. Iškart "L. L." pasidarė vienu labiausiai skaitytojų mėgiamu žurnalų, apie kurį kalbėjo susitikę draugai, kuris buvo nuolat linkniuojamas įvairiuose didesniuose ar mažesniuose susibūrimuose, kurio straipsnius vyras ragino skaityti žmoną, o žmona vyrą; tėvai vaikus, o vaikai tėvus.

Ugnis uždegta

"Laiškai Lietuviams" savo pasirodymu uždegė didelę ugnį. Tur būt, nė vienas leidinys dar iki šio laiko nebuvo taip gyvai priimtas, diskutuotas, skaitomas jaunimo ir senimo, užkietėjusio marksisto socialisto ir karšto krikščionio demokrato, tautininko, frontininko bei liaudininko. Vieni peikė, kiti gyrė, vieni pylė ant ugnies vandens, kiti žibalo, bet svarbiausia — visi jį skaitė.

Protas padarė savo

Apie Tėvus Jėzuitus yra visuomenėje susidariusi, tur būt, neklaidinga nuomonė kaip apie stipraus intelekto žmones. Todėl ir jų autoritetas, jų veikla ir darbai yra tie gražieji rožės žiedai, kuriais puošiamas didysis lietuviškojo gyvenimo vainikas. Tame jų plačios apimties darbe žurnalą "Laiškai Lietuviams" įsivaizduoju centre, nors nedidelį ir kuklų, bet savyje, savo turinyje slepiantį didelę galybę.

Kuo džiaugtis ir ko linkėti?

Džiaugiamės 10 tomų leidiniu, džiaugiamės ne jų storumu, bet tuo, ką raidės, susiliejusios į žodžius ir sakinius, mums davė. Džiaugiamės, kad

SKAITYKIME!

ALFONSAS GRAUSLYS

(“L. L.” dešimtmečio proga)

“Žmogus yra sutvertas mąstyti; tad jo visa vertybė ir nuopelnas ir jo pareiga yra mąstyti” (Pascal).

Kas yra žmogaus kūnui fizinis maistas, tas jo dvasiai yra mąstymas. Ir kaip maisto gerumas ir šviežiumas didele dalimi apsprendžia žmogaus sveikatą, taip jo mintys nulemia jo dvasios stovį ir to stovio tobulumo laipsnį. Mintis sužadina ir naujų suteikia skaitymas. Tad dvasia minta, auga, bręsta ir dvasiškėja kilnių raštų skaitymu. Tai junta visi, todėl žmonių sąmonėje yra didelis skirtumas tarp apsiskaičiusių ir neskaitančių. Pirmieji — tai gilesnio ir turiningesnio galvavimo žmonės, o antrieji — seklaus mąstymo dvasios skurdžiai, su kuriais nė nebandyk rimtesniais klausimais kalbėti.

Darydama aliuziją į tai, kad augalai chlorofilo pagalba minta šviesa, S. Weil tvirtina, kad “yra tik viena kaltė — nemokėti misti šviesa”. Šitos kaltės sąmonę turėtų išgyventi visi tie, kurie, kad ir įvairių kylančių problemų bei klausimų varginami, neieško gilesnio tiesos pažinimo ir dvasios praskaidrėjimo, nes neskaito. Jeigu jau vaikas nuolat visokiais klausimais suaugusius vargina, tiesos ieškodamas, tai suaugusieji, kurie jokių klausimų savyje neįjunta ar pajutę atsakymo neieško, stovi žemiau vaiko.

Jei žmogus, anot Goethės, amžinai atsinaujina, kai didžiais dalykais džiaugiasi, tai prieinamiausia priemonė džiaugtis yra bendrauti su didžiais žmonėmis — skaityti jų raštus. Kilnus religinės kultūros žurnalas, manau,

Kun. Alfonsas Grauslys, beveik kiekvienam “Laiškų Lietuviams” numeriui duodąs po idomų ir aktualų straipsnį. Jo gilūs, bet drauge ir visiems suprantami straipsniai yra daugelio labai mėgiami.

redaktorius sugebėjo parinktais straipsniais mus taip pritraukti prie jų skaitymo, jog dažnai vis kartodavome: “Valandėle, neskubėk, tu tokia graži!”

O ir žurnalo meninis sutvarkymas, žurnalistikoje lauzymu vadinamas, yra taip gražiai ir skoningai atliktas, kad imi “L. L.” į rankas su dideliu malonumu ir, dar prieš pradėdamas skaityti jo straipsnius, vartai jo puslapius ir gėriesi, lyg mažu kūrinium.

Ko linkėti? Ogi būti tuo, kuo esi. Augti puslapių skaičiumi ir pasiekti dar didesnę skaitytojų skaičių.

yra tik priemonė paragauti rimtų minčių ir, jų paragavus, pagilinio ieškoti rimtose knygose.

Mano linkėjimai žurnalui: kiekvienais metais vis maistingesnio dvasios peno teikti skaitytojų dvasiai. Linkėjimas žurnalą skaitantiems ir jo neskaitantiems: skaitykime! Skaitykime, nes, prisimenant pradžioje citotą Paschalio posakį, kas neskaito, tas pamiršta žmogaus paskyrimą, tas atsisako žmogaus vertybės, kuri yra kilniu mąstymu pagrįsta. Bet skaitydami nepamirškime, kad žurnalas — tai tik rodyklė į didžiuosius kilnaus turinio dvasios kūrinius pasaulio literatūroje.

DEŠIMT METŲ

J. VAIŠNORA, M.I.C.

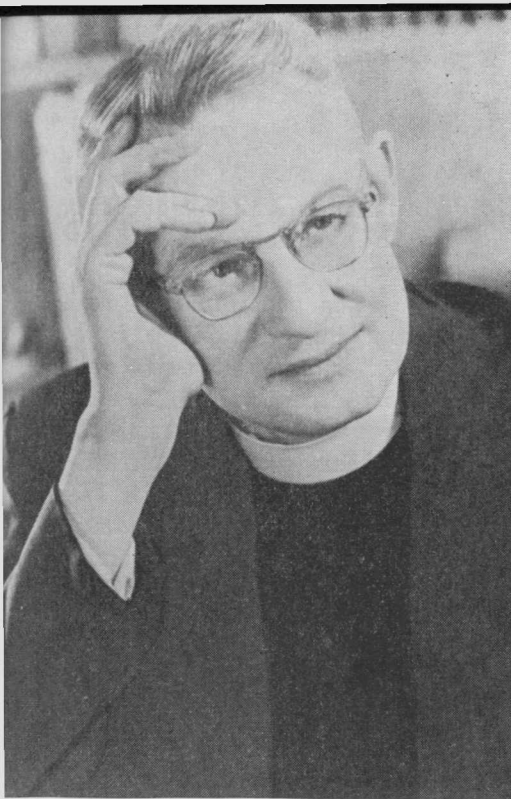
RISIMENU Vokietijoje Tėvo J. Bružiko, S. J. leistus "Misijonieriaus laiškus", kurie buvo "Laiškų Lietuviams" pirmatakas, paruošę jiems kelią į katalikišką lietuvių visuomenę. Anais laikais, lagerių chaose, tame kasdieniniame susirūpinime, "kur ką duoda" ir "ar jau ir kur veža", tasai kuklus lapelis buvo raminantis balsas, primenąs, kad žmogus ne viena duona yra gyvas ir kad jis turi kitą — amžiną tėvynę, kad virš visko yra Dievas, Jo teisingumas ir mūsų nuo Jo priklausomybė. Viename tų "Laiškų" (1949. IX. 15.), pačiame emigracijos įkarštyje, primenama: "Mūsų dienų audrose ir vėtroj nekartą... gal atrodo, jog net pats Dievas mus apleido, jog mes klaidžiojame be tikslo, lyg blaš-

komi rudens lapai. Tik mūsų katalikiškasis tikėjimas vėl teikia drąsos, nors virpant, dejuojant, vis kovoti, ištvirti, laimėti". O to tikėjimo žiburį nuolat rodė kaip tik tas menkas lapelis, ir ne vienam jis buvo kelrodis, kad nepasimestų tremties ūkanose.

"Misijonieriaus laišakai" norėjo parodyti beklaidžiojantiems ir svyruojantiems tikėjimo grožį, jo jėgą, įkvėpti drąsos, pažadinti kovingumą su savo silpnybėmis, ištvirti net ir sunkiausiose sąlygose. Jis savo misiją atliko. Tie laišakai buvo mielai laukiami ir atsidėjus skaitomi. Ne vienam tai buvo balzamas, gydąs dvasios žaizdas, atsivėrusias tremties sąlygose.

Su emigracija iš Vokietijos baigė savo dienas ir "Misijonieriaus laišakai". Daugelis, atsidūrę naujose vietose, jų pasigedo. Tai paskatino Čikagos Tėvus Jėzuitus tęsti Tėvo Bružiko užsimojimą ir kelią. Jie sutraukė daugiau jėgų ir ėmė leisti "Laiškus Lietuviams", skirtus bet kurioje šalyje begyvenantiems tautiečiams. Bėgo metai, "L. L." pastorėjo puslapių skaičiumi, pakeitė išorę, apsilvilo nauju drabužiu, subūrė aplink save nemažą skaičių bendradarbių ir skaitytojų. Jie surado savo paskirtį, kelią ir vietą lietuviškos spaudos baruose ir išaugo į rimtą mėnesinį žurnalą.

Pirmaisiais savo gyvenimo metais "L. L." skyriuose "Prie šeimos židinio" ir "Jaunimo paslaptys" palietė labai opius moralinio gyvenimo klausimus, ypač šeštojo Dievo įsakymo srityje, jaunimo ir šeimos gyvenime. Leidėjai, kaip dvasios vadai ir sielų problemų žinovai, gerai suprato, kad šios problemos, nors ir paslėptos po jaunuliška šypsena ar susituokusiujų vedybinio gyvenimo laimės demonstravimu, yra labai aktualios, dažnai skaudžios, o jų nežinojimas ar nepaisymas

Kun. dr. Juozas Prunskis, vienas uoliausių ir rūpestingiausių "Laiškų Lietuviams" bendradarbių. Jis yra ir šių metu konkurso premijų macenatas.

nuveda ne vieną į pražūtį. Lygiai buvo įdomus skyrius "Rūpimieji klausimai", kur atsakinėjama į pačių skaitytojų iškeltus abejojimus, priekaištus, sunkenybes. Kam viskas aišku, kas neturi jokių klausimų, tas jau merdi, bet ne gyvena. "L. L." nebijojo paliesti kad ir painiausius klausimus ir, į juos atsakydami, duodavo principus, kuriais remiantis (kaip paties Dievo apreiškimais ir padiktuotais), galima surasti teisingą atsakymą.

Kuriems vis dar buvo patogi strauso politika ir kuriems visa tai, ko pir-

miau nebuvo, yra jau beveik erezija, kurie savo vaikus vis dar tebeauklėja pagal tradicinę gandro pasaką, — piktinosi tokiu intymių dorinių klausimų aiškinimu ir priekaištavo, kad redakcija juos kelia. Gal šios nesuprastos ir neįvertintos pastangos padarė tai, kad paskutiniaisiais metais "opėnieji" klausimai mažiau liečiami, daugiau pasitenkinama bendrybėmis, kurios niekam į akis nekrinta ir nekelia priekaištų. O gaila. Kai kurių moralinės srities klausimų nelietimas dar nereiškia jų nebuvimo ir neaktualumo. Dabartiniais laikais, kai medžiaga slopina dvasią ir pateikia visa, kas kūnui ir jo geismams patinka, moralinės problemos tampa dar opėsnės, dar aktualesnės. Jaunamečių nusikaltimai, šeimų irimai, nenuoseklumas tarp išpažįstamo tikėjimo ir kasdieninio gyvenimo, tikėjimo priešų sėjami kūkaliai — yra reiškiniai, su kuriais reikia kovoti ir niekad nepailsti. "L. L." šioje kovoje yra užėmę teisingą liniją ir nuo jos turėtų nukrypti. (Redakcija nuo šios linijos ir nuo šio kelio nenukrypo, tik, matydama, kad daugelis dar to nesupranta ir bereikalingai piktinasi, nutarė tuo keliu eiti šiek tiek lėčiau, kad nesukeltų tiek daug audros, bet siektų to paties tikslo lėtesniu metodu. Red.)

"L. L." pirmąjį savo gyvenimo dešimtmetį, šalia "opiųjų", duodami ir rimto "ramaus" turinio straipsnių, atliko tą pat misiją, kurią kitados vedė ir "Misijonieriaus laišškai" — nešti sieloms tiesos, grožio ir gėrio pradų ramybę. Kai laikraščių skiltyse, lyg kaleidoskope, mirga įvykiai, veidai, kada vos galima spėti sekti politikų žygius ir kalbas, kada puslapių užverčiami sensacijomis ir visokiais fakteleliais, be gilesnio jų nagrinėjimo ir įvertinimo, yra reikalingas laikraštis, prie

kurio straipsnių ir minčių galėtum ramiai sustoti, susitelkti ir vieną kitą klausimą pasvarstyti amžinųjų principų šviesoje. Juk besikeičiančių faktų ir įvykių viduryje stovi žmogus su savo nemaria siela, su jos problemomis, į kurias kartais nerandama tinkamo atsakymo. Čia padeda rimtas laikraštis, kuris, palikdamas nuošaly politiką ir bėgamuosius besikeičiančius klausimus bei įvykius, sustoja prie esminių, nesikeičiančių, amžinų, kurie yra paties žmogaus esmės, jo gyvenimo tikslo ir jo amžinos ateities klausimai.

Štai dėl ko "L. L." yra labai reikalingi ir naudingi. Linkiu, kad ir ateinančiais dešimtmečiais jie liktų lietuviams katalikams vadovu, žiburiu ir orakulu, duodančiu teisingą atsakymą į visus opiuosius žmogaus — krikščionio gyvenimo klausimus.

"LAIŠKŲ LIETUVIAMS" REIKŠMĖ IŠEIVIJOJE

DR. A. BALTINIS

"LAIŠKŲ LIETUVIAMS" dešimt metų sukaktis sutampa su daugumos lietuvių pirmuoju dešimtmečiu Jungtinėse Valstybėse ir kituose užjūrio kraštuose. Šio leidinio atsiradimas ir jo išaugimas į rimtą, aukšto lygio religinės kultūros žurnalą yra didelis Tėvų Jėzuitų — Redaktorių ir leidėjų — nuopelnas, atitinkąs visų lietuvių troškimus ir siekimus Naujame Pasaulyje. "Laiškai Lietuviams" yra tarsi veidrodis, kuriame atsispindi darbas ir auka, ryžtas ir ištvėmė, religinė šviesa ir tautinė sąmonė, žvilgs-

nis į savo aplinką ir ateities troškimai, darbai dvasinei kultūrai kelti ir lietuvių tautai ugdyti.

Visiems šiems uždaviniams nuo pirmos savo pasirodymo dienos "Laiškai Lietuviams" stengėsi tarnauti, veddami žmones į gilesnį idėjinį, dvasinį ir religinį gyvenimą, iškeldami didžiuosius religinius klausimus, liečiančius Dievą ir žmogų, amžinybę ir laiką, nemirtingumą ir visa ko išnykimą. Sąryšį su mūsų išėivijos sąlygomis, nedideliu palyginti mūsų skaičiumi laisvajame pasaulyje ir tuo faktu, kad esame išblaškyti po visus pasaulio kraštus, "Laiškams Lietuviams" tenka sunkus ir sudėtingas uždavinys. Kai kitos katalikiškos tautos turi šimtus religinių žurnalų visiems sluoksniams, visiems skoniams ir visiems išsilavinimo laipsniams, tai "Laiškai Lietuviams" turi patenkinti visus lietuvių katalikų reikalus. Ir "Laiškai Lietuviams" šį savo uždavinį dešimt metų bėgyje yra gerai atlikę.

"Laiškuose Lietuviams" galima rasti atsakymus į visus moderniojo religinio gyvenimo klausimus. Inteligentai juose gali skaityti apie religiją ir mokslą, apie tikėjimą ir dogmas, apie krikščionybę ir jos padėtį pasaulyje, apie žinojimo ir patyrimo ribas, net apie lietuvių politiką ir jos sroves. Vedusieji ir besiruošiantieji į moterystę gali rasti atsakymus į jų gyvenime iškilusius klausimus, o jaunimas gali rasti daug naudingų dalykų įdomiai vedamose "Jaunimo Paslapyse". Tekstas papuošiamas žymiomis iliustracijomis, imtomis iš pasaulinių ar lietuvių dailininkų kūrybos. Redakcija seka religinį gyvenimą ir jo problemas, deda atitinkamus straipsnius ir reaguoja į laiko ženklus.

Eidama šiuo keliu, Redakcija ir leidėjai pradeda naują dešimtmetį, įsiti-

Nekaltai Pradėtosios Marijos Sese-rys rūpestingai spausdina "Laiškus Lietuviams"
Putname, Conn.

kinę, kad nereikia nieko atšaukti ar keisti, kas pasakyta prieš dešimtį metų.

Tuo nenorima pasakyti, kad "Laiškai Lietuviams" yra jau visai tobuli ir nėra padarę jokių klaidų. Tokių, žinoma, yra buvę. Kas mano, kad jis niekad nėra klydęs, yra klydęs mažiausiai du kartu: klaidą darydamas ir jos nepripažindamas. "Laiškai Lietuviams" visada buvo dėkingi už klaidų nurodymą, kurios pasirodydavo laiškų forma, ir stengėsi į iškeltus klausimus taktiškai, objektyviai, bet visada teisingai atsakyti.

Teisingai sakoma, kad "Laiškai Lietuviams" turi daug skaitytojų, kad juos skaito ir nekatalikai ir net netikintieji. Tai labai gerai, bet kartu ir didelis pavojus nuslysti iki primityvaus skonio ir lygio. Gyvename metą, kada pastebimas dvasinio lygio sunykimas arba bent kritimas. Todėl sunku įsivaizduoti, kad žurnalas, kurio tikslas yra šį dvasinį lygį kelti, būtų minios labai mėgiamas. Ne visuomet didelis tiražas liudija apie darbo kokybę. Prancūzų katalikų žurnalas, lei-

džiamas Charles Pegny, turėjo tik 250 skaitytojų, bet jis paliko prancūzų religiniame gyvenime neištrinamus pėdsakus, o Kurto - Molerės romanus skaitė šimtai tūkstančių, bet nežiūrint į tai, jie su kultūra neturi nieko bendro. Neturi "Laiškai Lietuviams" bijotis aukšto stiliaus ir abstrakčių minčių, nes šis stilius ir mintys nuosekliai plaukia iš kai kurių religinių dalykų esmės ir yra natūrali jų išraiška.

Juo daugiau esame išblaškyti po pasaulį, juo labiau piktų jėgų veikiami, juo didesnis yra reikalas turėti dvasinės stiprybės šaltinį — religinį žurnalą. Senieji Rytų šalių karavanai tyruose sustodavo oazėse prie šulinių pailsėti ir sustiprėti. Išeivijos gyvenimo tyruose tokia oazė yra religinis žurnalas. "Laiškų Lietuviams" leidėjai ir redaktoriai yra garbingai atlikę savo istorinę misiją — būti švyturiu gyvenimo tyruose. Todėl "Laiškų Lietuviams" leidėjams, redaktoriams ir bendradarbiams linkėtina su nauju ryžtingumu ir patirtimi tęsti Dievo Apvaizdos jiems pavestą darbą.

IELAS TĖVE,

Esate prašę dešimtmečiui šio žurnalo, kurį taip sumaniai redaguojate ir puošniai išleidžiate, "ką nors trumpai parašyti". Aš supratau, jog tai turėtų būti dar vienas laiškas tarp daugelio kitų laiškų lietuviams, vadinasi, lyg ir sau pačiam parašytas. Aš gi mielai "Laiškus Lietuviams" skaitau, tikėdamas, kad jie ir man, kaip lietuviui, rašomi. Šitai pripratau žiūrėti nuo anų dienų, prieš dešimtį metų, kai dabartinis žurnalas buvo pradėjęs eiti laiškų forma, dar mums tebe gyvenant Vokietijos stovyklose. Tie laišakai norėjo stiprinti mūsų krikščionišką ir lietuvišką dvasią. Jie ir dabar tokį pat tikslą tebeturi. Tad leiskite parašyti nebe laišką, o išreikšti džiaugsmą, kad buvo ryžtasi priminti ir dabar visą laiką primenama, kas gyvenimui duoda tvirtą atramą ir jį įpramina. Esame maža tauta, išsklaidyta, savoje žemėje prislėgta. Tad kuris lietuvis galėtų nejausti atsakomybės prieš Dievą ir savo Tautą dėl beprasmiškos savo gyvenimo, tokio gyvenimo, kuris tereikštų gyvybės plazdėjimą be aukštesnių dvasios polėkių? Kaip aš tai suprantu, norėčiau trumpai ir parašyti, pakludamas Jūsų prašymui.

* * *

"Tauta be dvasios yra griaučiai" — rašė poetas Adomas Mickevičius savo "Jaunystės giesmėje". Rašė ir kovojo, kad būtų su griaučiais — stipri ir atspari, laisva ir kūrybinga. Jungdamasis į kovą net už kitų tautų laisvę, jis

tuo pačiu siekė išlaisvinimo savo tautai, kurios dvasia buvo svetimos vergijos smelkiama.

Bet jokia dvasia, silpna ar stipri, neatsiranda tautoje pati iš savęs. Ji susikaupia iš atskirų jos narių. Kiekvienas asmuo yra tos sutelktinės, dažniau mūsų vadinamos tautinės dvasios kūrėjas arba slopintojas. Tai priklauso nuo atskiro asmens gyvenimo. Jei atskirų tautos narių gyvenimas bus sėklus, be aukštesnių idealų ir siekimų, sakytumei, pavojingas po žemės grumstu, kuris žmones taip traukia prie jo prilipti, tai negalima laukti, kad ir visa tauta pasikeltų aukščiau kasdieniškos pilkumos, kad ji tarp kitų tautų sušvytėtų savo kūrybiškumu. Tai iš tikrųjų tebus tauta be dvasios, bus tik jos griaučiai.

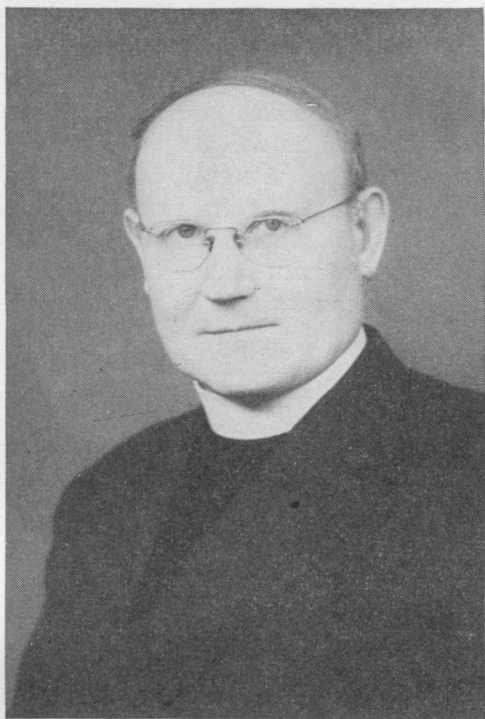
Praeityje kapinės užklojo nebe vieną tokią išglebusią tautą. Palaikydami ne vien dėl to, kad fiziškai silpnėnė tauta buvo užgožta stipresnė, bet kad apsilpo atskirų asmenų dvasia, apgedo papročiai, išklibo moraliniai ramsčiai. Anos tautos velionės (kai kurios buvo gana didelės) pamokomai įspėja ypač mažas tautas, kurios negali pagarsėti nei kalavijo garbe, nei savęs apginti. Garbę ir apsaugą joms tegali duoti stipri dvasia, anot St. Šalkauskio, "moralinė tautos didybė".

Kai mes savai tautai ieškome tos stiprios atspirties, ir ieškome nuoširdžiai bei giliai, it konvertitai tiesos, mūsų ieškojimas ateina iki konvertito Giovanni Papini žodžių, surašytų "Kristaus istorijos" užsklandoje: "Viešpatie, juk tai mes Tavęs ieškome!" Kiek kitais žodžiais tą patį pasako Ateitininkų Credo: "Nieko nėra, ko

mes siektume be Tavo, mūsų Viešpatie, Žmogau ir Dieve". Dievas yra kiekvienos būties priežastis, tad ir kiekvieno žmogaus ir jo tautos stipriausia atrama, pats gyvenimo pagrindas. "Tavo, Tėve, apvaizda visa valdo", — sako Šventosios Išminties knygos, — "nes ir jūroje Tu davei kelią ir tarp bangų labai tvirtą taką". Tautų takai susibėga arba perkerta Dievo nužymėtą kelią. Čia jų stiprybė arba silpnybė.

Lietuvių tauta yra seniai ir giliai tą tiesą supratusi. Dar savo alkuose, giraitėse garbino Praamžių šventos ugnelės žerėjimu, o paskui bažnyčiose nuolankiai giedojo "Dievas — mūsų prieglobstis ir stiprybė". Toji gili lietuvių nuojauta, kame glūdi tautos stiprybė, galėtų mums paaiškinti ir tai, ką rašytojas Antanas Vaičiulaitis užsimena viename savo rašiny: "Lietuvio kova buvo ne dėl teritorijų, bet dėl dvasios turtų, dėl lietuviškojo palikimo". Likusios iš praeities žinios iš tikrųjų liudija, kad lietuvis ne tiek grūmėsi dėl išlaikymo savo valstybės sienų, kurios nyko rytų toliuose ir svetimose tradicijose, kiek atkakliai laikėsi vakaruose, kur valstybės ežiaėjo palei gimtąją pirklą. Pro tą sieną glėbiais gabeno uždraustąją spaudą, savo dvasinį turtą, nes jame ir buvo maldaknygė su anos psalmės žodžiais: "Dievas — mūsų stiprybė".

Atkurdamas savo valstybę, lietuvis taip pat nesiekė visų anksčiau valdytų plotų, kaip tai darė ir tebedaro kitos tautos, net gretimi kaimynai. Lietuvis kruvinai gynė savo žemės lopą, kuri buvo apstatęs kryžiais, koplytėlėmis ir rūpintojėliais. Kai kas dabar norėtų lietuviškus kryžius ir koplytėles laikyti tikta liaudies meno paminklais. Juose ieško anos žilos senovės, kai kryžiai dar šlamėjo girioje šimta-

Tėvas Juozas Venckus, S. J., gana daug rašęs apie įvairias sekas, o taip pat ir biologiniais klausimais.

mečiais ažuolais. Bet toksai ieškojimas praeina užmerktom akim pro lietuvių krikščioniškąją sielą, jo ilgėjimąsi Dievo, kurį jisai iš medžio drožinėjo žemiškom pakelėm saugoti ir kurį siekė savo malda ir giliu atodūsiu. Rūpintojėliu lietuvis išsakė tai, ką Mikalojus K. Čiurlionis pasakė apie marių siūbavimą: "Jame girdi tartum religią ilgėjimąsi ir nežemišką nuliūdimą". Tai primena mums ir šv. Augustino atdūsi Viduržemio pamarėje: "Mano siela liūsta, Viešpatie, iki Tavyje atras savo atilsį".

Kai kam gali rodytis, kad ramstymasis Dievu tėra atskiro žmogaus, jo

sąžinės reikalas. Tai gali rūpėti Bažnyčiai, o tautom ir valstybėm nebūti. Joms pakanka atsiremti mokslu, kultūra, tautinėm tradicijom, ūkine stiprybe. Visi tie dalykai geri ir reikalingi, net ir karinė stiprybė, bet jie visi pasidaro sausi žagarai žmogaus dviasiai, kai netikėjimas tautoje plačiau išsilieja. Ateizmo srautas tada sunkiasi į kiekvieną žmogų. Jis savo dviasia glėbsta. Kartu silpsta visa tauta, kuri savo šaknis turi atskiro žmogaus širdyje, nes tos šaknys "ima džiūti" — įspėja Šv. Raštas.

Kas nenorėtų tuo patikėti, gali įsitikinti iš gyvenimo patirties. Ji parodys, kad, nykstant tautoje tikėjimui, ima joje atsileisti bendruomeniniai ryšiai. Tauta, kaip bendruomenė, pradeda kriksti, nes ji susiskaldo pačiu esminių žmogui klausimų: kam jis yra

ir kam yra jo tauta, kur jį veda ir ko ji siekia? Kai tautos siekimai nulinksta nuo Dievo, tikinčiam žmogui nebelieka savo tautoje užuovėjos ir atgailos dviasiai. Jis skaudžiai tai išgyvena, užsidarydamas savyje arba pakildamas kovai, kuri, tautai neneša gero. Tai galima matyti dabar rusų tautoje. Ten nebe vienas gyvena uždara ir baimės bei pagiežos pritvinusį gyvenimą. Žmonės išlaikomi krūvoje tiktai išviršinės tvarkos, it malkų pagalčiai, sukrauti į rietuves. Jose jie džiūsta ir dūla, kol bus kada apimti ugnies — pritvinusios neapykantos, kurios prasisiveržimo ir šėlsmo negalima linkėti jokiai tautai. Bet joms tai ateina pagal Izaijo žodžius: "Jūs pametėte savo Viešpatį, kurie keliate puotą laimės dievaičiui. Aš jus suskaitysiu kalaviju, ir visi krisite žudynėse". Tautos suskilimas Dievo klausimu veda į tas tarpusavio žudynes, nes pačių žmonių rankomis Dievas išvarto stabus ir apvalo pamatus sugriautiems altariams.

Kas pranašo Izaijo yra pasakyta apie laimės dievaitį, vardu Gadą, yra gana būdinga bolševizmui. Jis daugiausia kalba apie žemiškąją laimę, atremtą į medžiaginę kultūrą, kurią Stalinas yra pavadinęs "aukščiausiu žmogaus siekiniu ir jo gyvenimo viršūne". Tai vienintelis bolševikų siekimas, neapdengtas apgaulės. Jie nuširdžiai tiki žemiškąją palaimą ir visas savo pastangas lenkia jai priartinti, nors dabartinėje negerovėje žūsta milijonai. Žmonėm sakoma, kad tos jų

Algimantas Kezys, S. J., studijuodamas teologiją, domisi ir fotografijos menu. Jo nuotraukomis buvo iliustruoti keli "L. L." numeriai.

aukos atnešiančios gero, nes dideli dalykai nepasiekiami per metus ar dešimtį metų. Taip rusų tautoje palai-koma viltis, kaip alkano įsitikinimas, kad jis gausiąs tą kepsnį, kurio tiktai kvapsnį užuodžia...

Amerikiečiai yra gerokai priartėję prie tos žemiškos gerovės. Bolševikai godžiai jos pavydi ir tariasi aplenk-sią. Tiktai lenktynės eina iš atvirkščio galo, negu paprastai galvojama. Ame-rikinė gerovė, vadinama "prosperity", kai kam yra apsukusi galvas ir už-temdžiusi akis: jie bėga link bolževiz-mo savo praktiškuoju ateizmu, atito-kimu nuo aukštesniųjų žmogaus idea-lų. Amerikos vyskupai tai pastebėjo paskutiniame savo rašte. Mes galime tai pastebėti savo aplinkoje, kur po vienu stogu susieina nekenčiamas bolševizmas kaip sistema, bet išpažis-tamas gyvenimo praktika — tokia pat ateistine laikysena. Tai mūsų laikų nelaimė, nelaimė išaugusi iš nukrišk-čionėjusios dvasios.

Aš norėčiau tą nelaimę pavaiz-duoti vienu Mikalojaus K. Čiurlionio paveikslu. Paveikslo viduryje regime į kupetą suaugusius kiparus, arba tikriau — Dzūkijos smėlynų kadugius, eglis. Kraštuose jie keroja eilėmis, vis žemesni ir žemesni, sudarydami it kokius kupstus. Tai ir viskas. Tik nuo paveikslo atsitraukus, iš jo šmėkšteli tamsi žmogysta. Jos viršugalvis len-da iš už horizonto, o milžiniškos krum-plėtos saujos kabinasi nagais į žė-mę. Tas baidas lindi toje vietoje, kur turėtų tekėti saulė. Jis saulę užstoja ir ją atstoja. Iš rytų, iš dykumų platu-mos, iš stepių kyla vaiduoklis, įsika-binęs dantimis į visą žemės kamuolį. Nereikia aiškinti, ką šiandien mums toji pabaisa simbolizuoja.

Aną paveikslą Mikalojus K. Čiur-lionis piešė Vilniaus seimo laikais

Kęstutis Trimakas, S. J., žadaš dar daugiau rašyti idomiais ir aktualiais teo-loginiais klausimais.

(1905), kada per visą Rusiją ir Lietuvą vilnijo pirmoji rusų revoliucija. Jau ta-da sklido ir antrosios, bolševikinės, revoliucijos šūksniai. Istorijon žygiavo žmogus su kai kuriom pribrendusiom ir būtinom reformom, prasiveržusiom revoliuciniu sraumeniu, bet jisai su savim nešė ir daug pikto. Jeigu pikto ir gero pažinimas eina kartu su žmo-gumi per visą istoriją, tai naujaisiais amžiais piktas prisiėmė tokį pavidalą, kad jis sugundo ne tiktai skurdžias nemokytas mases, bet patraukia ir ta-riamus šviesius protus. Vienus masina duonos ir laimės pažadais, kitus — pažangios kultūros žadiniais. Bet vie-ni ketinimai pasibaigia akmenine duona, o kiti — pikto pagarbinimu.

Tokių gundymų kalnas minimas Evangelijoje. Tačiau jįsai tebestovi mūsų gyvenime, nes Evangelija yra gyvenimas.

Deja, mūsų laikais Kristaus religija, kaip pastebi kun. Friedrichas Kleinkas, S. J., "nebėra viešojo gyvenimo centre, o jo pakraščiuose", ir dėl to "visa atnaujinti Kristuje" (alle Dinge in Christus zuerneuern) yra tiek pat aktualu, kaip ir šv. Povilo laikais. Bet šiuo atžvilgiu vienoks ar kitoks apsisprendimas geriausias yra jaunas metai, kurie yra palankūs idealiems nusiteikimams. Veržli ir atvira gėriui jaunystė prasilaužia pro gyvenimo rutiną ir neša jam naują judėjimą. Kada jis prasiskleidžia visoje tautoje, padaro ją kilnios, gajos ir stiprios dvasios tautą, kuri pajėgia "laužti ko protas nepajėgia ir siekti, ko vyzdys ne-

užgriebia". Tai yra taip pat Adomo Mickevičiaus žodžiai. Jais išreiškiamas tautos pajėgumas siekti didelių, visuotinai reikšmingų idėjų ir jomis save įturtinti.

* * *

Mielas Tėve, aš būsiu pasakęs "ką nors trumpai". Aš norėjau pasakyti, kad Jūsų redaguojami "Laiškai Lietuviams" visą dešimtį metų stiprino ir tebestiprina tremties lietuvių dvasią, kad ji būtų tauri, giliai krikščioniška ir karštai lietuviška. Ir kada anoji pabaisa iš mūsų tėvynės pradingęs, kad tos stiprios dvasios lietuviai, ypač augęs jaunimas, padėtų lietuvių tautoje atstatyti griaunamus Dievo altorius, kuriais laikosi visos mūsų tautos stiprybė.

Geriausios sėkmės Jūsų kilniam darbui!

GRAŽINO ŠIMTERIOPAI

DR. P. MAČIULIS

ICHIGANO ežero pakrantėmis iš šiaurės į pietus Čikagos miestas tiek nusitęsia, kad jo priemiesčiai čia siekia Indiamos valstiją, kur šiuo metu veikia vienas didžiųjų katalikų universitetų, dedikuotas Švenč. Marijos garbei, plačiai žinomas Notre Dame vardu.

Gruodžio 6 d. "Chicago Sunday Tribune Magazine" įsidėjo įdomią nuotrauką ir trumputį aprašymą apie esamus nuotraukoje asmenis.

Pasekdami C. S. T. Magazine, norime parodyti mūsų skaitytojams kaip gyvenime veltui nedingsta nė stiklas vandens, jei esti paduotas artimui iš geros širdies.

"Tai buvo rugsėjo 12 d., 1905 metais", rašo minėtas žurnalas, "kai gana šlapiu lauko keliu jojo pusbernio amžiaus jaunuolis, našlaitis nuo vienuolikos metų, dirbęs prie ūkio ruošos darbų pas ūkininką, be skatiko kišenėje, bet krūtinėje kaitindamas šviesos troškimo ugnele. Ir, kai išjojęs į vieškelį, jis pamatė tolumoje ant vieno didelio pastato bokšto žvilgančią kupolą su sunkiai težiūrima Madonos statula, jo krūtinėje suliepsnojo tokia ugnis, kad jis apsisprendė čia susirasti savo gyvenimo kelrodžiui šviesą.

Prijojęs prie to didelio pastato (o tai ir buvo centriniai Notre Dame uni-

versiteto rūmai), jis priėjo savo arkliuką prie stulpelio ir nedrąsiai pasibeldė į pirmas pasiektas duris. Už durų pasigirdo malonus balsas: "Įeikite!"

Ernie Morris, tuo vardu vadinosi mūsų jaunuolis, atsirado gana dideliam kambariui, kurio užustalėj sėdėjo vidutinio amžiaus kunigas.

— "Kuo aš galiu tau, berneli, būti naudingas?" — paklausė šypsodamasis universiteto rektorius.

— Aš noriu mokytis", atsakė Ernie. Tuo metu jis žvilgtelėjo į savo drabužius, kely aptaškytus purvu, ir pridūrė: "Lėšų aš neturiu, bet dirbsiu kiekvieną darbą, kurį man nurodysit". Mostelėjęs ranka lango pusėn, už kurio buvo prie stulpelio pririštas jo arkliukas, pridėjo: "Tai viskas, ką turiu, ir tai vienintelė priemonė, kuria galiu šią mokyklą pasiekti".

Kunigas John Cavanaugh, Notre Dame universiteto rektorius, vis dar tebešypsodamas, pasakė: "Gerai, mes surasime jums darbo, o ir jūsų arkliukui kokią užuovėją."

Po to mūsų jaunuolis dar pasakė tėvui Cavanaugh: "Aš nesu katalikas, aš protestantas, presbiterionas. Ar tai nebus kliūtis man čia mokytis?"

"Ne", atsakė jaunuolio garbingumu susižavėjęs kunigas. "Šitos mokyklos durys atviros visiems, kurie siekia mokslo šviesos, be religijos ir rasės skirtumų. O dabar eikime pažiūrėti jūsų arkliukui vietas". Ir jis nuėjo universiteto aikšte kitų pastatų link, jaunuoliui iš paskos vedant už pavardžio arklį.

Pirmam sutiktam broliukui rektorius pasakė surasti arkliui pašiūrę ir nepamiršti paduoti kasdien avių.

Dabar Ernestui prasidėjo nelengvos dienos: nuo ryto iki pavakarių su knygomis universitete, vakarais — ruošos

Dail. Vladas Vijeikis, daug padėjęs "Laiškams Lietuviams" savo meno ir spaustuvės darbais.

darbai ūkyje, kur jis gaudavo valgį ir pastogę nakvynei.

Mokėsi jis pasigėrėtinai gerai, ir po ketverių metų Teisių skyriaus dekanas, Col. Hoyne, jo vardą perskaitė baigusių su pasižymėjimu sąraše, ir tas pats kunigas Cavanaugh jam įteikė diplomą.

Būdamas mokykloje ir vėliau ją baigęs, mūsų Ernestas visai pagalvodavo, negalėdamas atsistebėti, kodėl visą laiką, kol jis lankė mokyklą, kunigas rektorius nepristatė jo prie jokio darbo, o ir vėliau nieko neužsiminė, kad jis ką būtų mokyklai skolingas. Gal gi bus pamiršęs? Stebėtina!

Pradėjęs advokato praktiką, jis greitai laiku išvystė trumpalaikių pasukolų biznį, žmonėms panorus įsigyti automašinas. Darbas jam sekėsi.

Prisimindamas savo vaikystės vargingas dienas, jis nupirko didžiulius namus, perstatydamas juos pritaikė paliegusių vaikų mokyklai, bet jis taip pat ir savo mokyklos nepamiršo, ką jam našlaičiui, be cento kišenėje jaunuoliui buvo padaręs anas kunigas, univ-to rektorius. Ir po 44 metų Ernestas Morris antrą kartą pasibeldė į rektoriaus kabineto duris, išgirdęs tokį pat mielą balsą sakantį: "Įeikit!"

Užstalėjęs vėl pamatė besišypsantį kunigą, ir net tuo pat John Cavanaugh vardu, kaip tada prieš penkiasdešimt metų.

Rektoriaus kambary rado žinomą žurnalistą J. P. McEvoy, kuris taip pat, kaip ir naujasis rektorius, mokėsi vie-

nu metu toje pat mokykloje. Juodu abu buvo katalikai ir abu ne iš turtingųjų, todėl jiems anas rektorius buvo parinkęs darbus, kad bent dalinai mokyklai atsisteistų. Kunigas, pasirodo, dirbęs kaip ano rektoriaus sekretorius, o žurnalistas — prižiūrėtoju prie virtuvės. Ir kai mūsų Ernie paklausė, ar iš tiesų juodu turėjo atidirbti, žurnalistas atsakė: "Ir dar kaip!"

Morris pasipasakojo, kaip jam sekėsi Notre Dame univ-te, gerai supratus, kad anas rektorius nebuvo pamiršęs, bet iš geros širdies nevertė jaunuolio, ir taip apsikrovusio darbais, dirbti univ-to ūkyje.

Nors aš klydau, manydamas, kad gal gi rektorius bus mane pamiršęs, bet aš to nepamiršau ir dėkingumo vardan atnešiau, štai, mažą dovanėlę Notre Dame universitetui. Čia jis įteikė 1.000.000 dolerių čekį.

Žvilgtelėjęs į skaitlinę, dabartinis rektorius, pažiūrėjęs į Ernį su nenuslepiančiomis ašaromis akyse, teištare: "Tai taip jūs atėjote atsidėkoti..."

Universiteto aplinka dabar jau buvo žymiai pasikeitusi. Taip, pvz., kur Ernie laikais buvo gyvuliams pašūrės, dabar buvo pastatytas didžiulis, modernus sporto stadionas, o ir visais pakraščiais išaugę nauji dideli pastatai.

Mūsų Ernestui malonu buvo pasidairyti tame sutelktos gyvenimo šviesos nuošaly, kur prabėgo jo pirmos mokslo dienos, kur jis išmoko pagerbti kiekvieną žmogų, ar jis būtų buvęs baltaodis, ar spalvotas, ar krikščionis, ar žydas, ir savo širdyje jis dėkojo

Pranys Alšėnas, iš Kanados, nuo pat "Laišku Lietuviams" isisteigimo pradžios yra bendradarbiaves ivairiais trumpais rašinėliais.

IŠ FILMŲ PASAULIO

DALĖ KOKLYTĖ

Kalbėdamas apie filmus, vienas kritikas džiaugdamasis pareiškė: "Mes matėm gimstant naują meną". Jaunesnioji karta su tuo, žinoma, jau nebesutinka, nes filmas jiems yra jau visiškai įprasta gyvenimo dalis. Tačiau daug kas pamiršta, kad filmas, daugiau ar mažiau panašus į šių dienų filmus, atsirado vos tik 1927 metais. Tai buvo greit augęs ir bręstąs kūdikis, kurį šiandien matome ne tik natūraliomis spalvomis trijų matavimų plotmėje ir girdime grynais stereofoniškais balsais, bet galime ir užuosti.

Techniškas filmo vystymasis daug nusipelnė dabartinei filmo vertei, tačiau ne čia yra pati jo meniškumo esmė. Filmų menas glūdi atradime tų ypatingų estetiinių ir moralinių vertybių, esančių kiekviename realiame daikte, bet nepastebėtų ir nepagautų jokio kito menininko. Jas pagauti ir perduoti pasauliui ištengia tik fotografijos menininkas savo daug matančia kameros akimi.

Visame kiekviename metais kylančiame filmų tvane tikrai gerai paruoštų filmų yra labai mažas skaičius. Retas jų tampa klasikiniu veikalu ir savo grožiu žavi ateinančias kartas. Dauguma nepajėgia daugiau sudominti žiūrovų ir dingsta iš filmų rinkos. Kai kurie jų gal atsirastų televizijos filmų skyriuje su prierašu — "banali 1959 metų komedija".

Dievui, kad čia jis surado gyvenimo prasmę ir tikslą — ne sau gyventi.

* * *

Didž. Gerb. "L. L." Redaktoriau,

Perskaitęs paskutiniame numeryje apie "L. L." dešimtmetį, pagalvojau, ar netiktų šis mano straipsnelis tam dešimtmečiui atžymėti, nes "L. L." tikrai gražią ir gilią vagą išvarė, o vaisiai pasirodys kiek vėliau, nors jau ir dabar daug ką galima pastebėti.

Dalė Koklytė, nuo šių metų pradžios rašanti filmų recenzijas.

Filmų populiarumas ir prieinamumas visiems, tiek vaikams, tiek suaugusiems bei visokio išsilavinimo žmonėms, sukelia nemažą socialinę problemą. Filme daugiausia randame ne ką kita, kaip realybės interpretavimą kokioje nors gyvenimo situacijoje, kuri yra ekrane taip sutvarkyta, kad sudarytų ir perduotų norimą efektą. Neutralumo tokiam vaizdė nėra, nes kiekvienas veiksmas savaime neša moralinę atsakomybę, kuria duodamas teigiamas ar neigiamas pobūdis. Paprastai žmogaus pažiūros į gyvenimą ir meną, o tuo pat ir į filmus, nors išoriniai ir skirtingos, esmėje turėtų būti vienodos.

Nėra sunku pastebėti, jeigu filmas yra blogai meniškai paruoštas, bet yra daug sunkiau pastebėti jo klaidingą filosofiją ar morale, įveltą turinio intrygoje ir už-

maskuotą jausmais bei pergyvenimais. Kartais net ir gailėsčio ašara nubėga, kol susivoki, kad tas, kurį pakorė, buvo didžiausias niekšas ir žmogžudys ir kad toji bausmė jam buvo visiškai teisinga ir užtarnauta. Tačiau to žmogžudžio charakteris filme taip įdomiai žiūrovams buvo pristatytas, kad laimėjo ne vieno jam visai nepriderančią simpatiją.

Nemoralus filmas dažnai jau iš karto atrodo neskoningas ir vulgarūs, nieko daugiau žiūrovui neduodas kaip tik pasipiktinimą, kad buvo veltui sugadintas vakaras. Tačiau yra filmų, kurių turinys labai svyruoja savo kontroversiškumu, bet jam suteikta logiška išvada gali duoti visai teisingą prasmę ir savotišką vertę. Šitoki filmai jau nėra visų vienodai suprantami ir įvertinami, nes kas suprantama ir gera vienam, gali būti kenksminga kitam. Čia jau reikia savotiško subrendimo ir principų stiprumo.

Šių laikų Hollywoodo filmuose mato si žmogaus paviršutiniškumas, vienas kitam pagarbos jausmo neturėjimas ir kito nepripažinimas. Taip pat vyrauja didelis moralinis nusmukimas. Jei tai yra bendro Amerikos gyvenimo veidrodys, tai nėra ko stebėtis ta ateinančia banga, kurioje gausu bibliinių spektaklių, komedijų ir satyrų, linksminančių žiūrovus ir besijuokiančių iš mūsų gyvenimo.

Nedaug kas pilnai įsivaizduoja filmų įtaką visuomenės gyvenimui, o ypač jaunuoliui, kuris juos lanko bent du kartu savaitėje. Jam filmų pasaulis gali tapti įvykių ciklu, kuriame jis vienu momentu mokosi, o kitu — jau pats jame atspindi. Filmuose galima puikiai stebėti šio laiko gyvenimo problemas ir žmogaus galvosena.

ON THE BEACH

Filmas pranašauja visos žemės gyvybės sunaikinimą nuodinga radiacija — tai atominio karo pasekmė. Veiksmas vyksta

Australijoje, kuri vienintelė dar nepaliesyta to žiauraus sunaikinimo. Tačiau žmonės žino, kad jų gyvenimo dienos jau suskaitytos ir priklauso tik nuo klimato pasikeitimo. Parodomas gana įdomus įvairių žmonių reagavimas į savo beviltišką padėtį, bet turinys vis dėlto neįtikinantis ir nerealaus.

Ava Gardner ir Fred Astaire neblogai išreiškia savo pergyvenimus, prieš sutikdami mirtį. Gregory Peck vaidina Amerikos povandeninio laivo kapitoną, kuris su savo įgula laikinai išvengia mirties, bet beprasmiškos padėties akivaizdoje grįžta mirti į savo žuvusį kraštą. Taip pat nuostabu, kaip ramiai ir organizuotai visas Melbourno miestas, paskutiniu momentu pasiėmęs valdžios išdalintas piliules, tyliai pasišalina į užkulsius mirti.

Didžiausią išpūdį palieka pati idėja ir jos realumas. Iškelta mintis, kad negalima išvengti šios katastrofos, mėginant gąsdinti priešą tokių ginklų išsigijimu, kurių pavartojimas reikštų savęs galutinį sunaikinimą. Filmas įdomus pamatyti ir verčias pagalvoti.

THE MOUSE THAT ROARED

Tai įdomi komedija, priverčianti pasijuokti iš Amerikos politinės santvarkos, o ypač iš jos pokarinių kompensacijų užimtoms tautoms. Veiksmas prasideda mažoje Europos valstybėlėje, kuri, priėjus bankroto, nutaria paskelbti Amerikai karą, žinodama, kad per dieną ją pralaimės ir tokiu būdu, kai po karo jai Amerika teiks kompensacijas, išsigelbės iš bankroto. Tačiau padėtis pasikeičia, kai toji valstybėlė nelaimingu atsitikimu karą laimi. Tada ir prasideda tikros problemos, kurios sprendžiamos tokiu naiviu būdu, kad kontrastas tarp jo ir žinomo amerikietiško popierizmo tampa tikrai nuoširdžiai juokingas.

Filmas yra anglų statybos su anglų artistais. Gal tame ir glūdi jo pasisekimas.

"LAIŠKŲ LIETUVIAMS" dešimtmečio minėjimas

labai gražiai pasisekė. Dalyvavo labai daug žmonių, kurie po meninės programos net tilpo į vaišių salę. Labai atsiprašome, jeigu negalėjome visu patogiai ir tinkamai priimti.

Esame labai nuoširdžiai dėkingi visiems, koku nors būdu prisidėjusiems prie šio minėjimo. Dėkojame **Vytautui Kasniūnui**, gražiai pravedusiam minėjimo programą; **Valdai Adamkavičiui**, labai taikliai apibudinusiam "Laiškus Lietuviams"; meninės programos dalyviams ir dalyvėms: seserims **Blandytėms**, **Marijai Bankevičienei**, **Nijolei Jankutei**, **Nerijai Linkevičiūtei**, **Simui Velbasiui** ir jo baletų studijos šokėjoms: **Jorūnei Jonikaitei**, **Kristinai Jarošiūnaitei**, **Aurelijai Ginčiauskaitei**, **Audronei Tamošiūnaitei** ir **Kristinai Žebrauskaitei**; dėkojame smuikininkui **Nerijui Paulioniui** ir pianistui **Mindaugui Mačiuliui**, o taip pat akompanuotojams: **Vladui Jakubėnui** ir **Manigirdui Motekaičiui**. Dėkojame kun. dr. **Juozui Prunskiu** už Mišias ir jautrų pamokslą, Mišių metų gledojusiai **Alei Kalvaitytei** ir smuikavusiam **Alfonsui Paukščiui**. Esame dėkingi "Draugui" ir "Dirvai", o taip pat "Margučio" ir "Sofija Barcus" radijo programų vedėjams už įvairius skelbimus ir pranešimus.

Už suruošimą ir suorganizavimą puikių vaišių esame labai dėkingi ponioms: **Stasiškienei**, **Zelbienei**, **Žukienei**, **Rimienei**, **Gustaitienei**, **Jonikienei**, **Kanišauskienei**, **Tumienei**, **Toliušienei**, **Rozniekienei**, **Laukaitienei**, **Skrinskienei**, **Musteikienei**, **Lipčienei**, taip pat ponui **Stasiškiui** ir panelėms: **Jankauskaitei**, **Žukaitei**, **Stasiškytei** ir **Zelbaitei**.

Nuoširdžiai dėkojame už pagalbą **Birutietėms** ir "Aušros Vartų" tunto **Skautėms**.

Ypatinga padėka priklauso ponioms ir panelėms, prisidėjusioms prie vaišių surengimo kokia nors auka. Štai jos: **Augienė**, **Babickienė**, **Bičiūnienė**, **Blažienė**, **Brazdienė**, **dr. Budrienė**, **Butvilienė**, **Chainauskienė**, **dr. Domanskienė**, **Eidukienė**, **Eidukonienė**, **Eigelienė**, **Grauznienė**, **Grigaravičienė**, **Jakutienė**, **Jankauskienė**, **V. Jonikienė**, **Juodkienė**, **Juškevičienė**, **Karpeckaitė**, **Kasniūnienė**, **Kaufmanienė**, **Kavaliūnienė**, **Kazlauskienė**, **Keliuotienė**, **I. Kerelienė**, **J. Kerelienė**, **Kliorienė**, **Kolbienė**, **Kučiauskiene**, **Manelienė**, **Marčiulionienė**, **Maskoliūnienė**, **Matutienė**, **Meiluvienė**, **Merkienė**, **Meškauskienė**, **Micevičienė**, **Milkovaitienė**, **Navickienė**, **Peteraitienė**, **Petkienė**, **Puniškienė**, **Repšienė**, **A. Rimienė**, **dr. Riškienė**, **Rudaitienė**, **B. Rumšienė**, **O. Rumšienė**, **Semėnienė**, **Stanaitienė**, **Stankūnienė**, **Stropienė**, **Šalčiūnienė**, **Šimaitienė**, **Škerienė**, **Sklerienė**, **Šmulškienė**, **Tamošiūnienė**, **Tapulionienė**, **Tumasonienė**, **Tumosienė**, **Ukrinienė**, **Valatkaitienė**, **Variakojienė**, **Vosylienė**, **Žemgulienė**, **Žigelienė**.

"Laiškų Lietuviams" konkurso geriausia straipsniui parašyti Jury Komisija, susidedanti iš pirm. prof. A. Liaugmino, sekret. G. Musteikytės, narių A. Šimaitienės, T. B. Markaičio, S. J. ir V. Kleizos, perskaičiusi 18 konkursui atsiųstų straipsnių, nutarė kun. dr. J. Prunskio skirtą 100 dol. premiją paskirstyti tokiu būdu: 50 dol. už straipsnį, vardu "Perlas žaidose", **Agnei Jasaitytei-Kižienei**, iš Čikagos; 30 dol. už novelę, vardu "Silkiniai pančiai", **Sonei Tomarienei**, iš Čikagos; 20 dol. už straipsnį, vardu "Šviesioji žmogaus vaikystė", **Juozui Kojeliui**, iš Los Angeles. Naujam konkursui jau po 100 dol. aukojo dr. **Milda** ir **Stasys Budriai** ir "Jaunosios Lietuvos" vardu dr. **Antanas Rudokas**. Redakcija jiems labai nuoširdžiai dėkoja. Konkurso tema bus paskelbta vėliau.

"LAIŠKAI LIETUVIAMS" • 2345 WEST 56TH STREET • CHICAGO 36, ILLINOIS

